

BERGSTEIGER
DÖRFER
CORNIŠKE VASI

Luče

Gneздо sredi gora

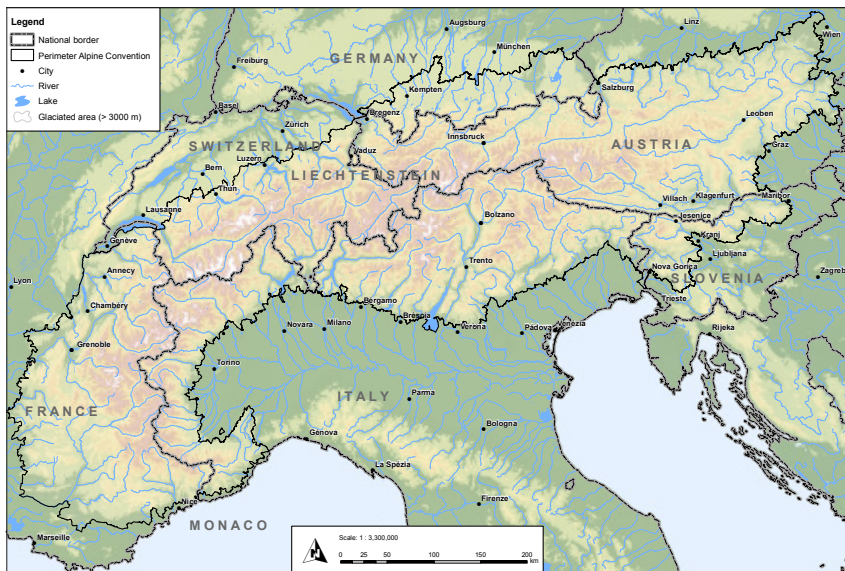

Kazalo

Projekt Gorniške vasi (Bergsteigerdörfer®)	04
Predgovori	07
Luče – gnezdo sredi gora	15
Luče v preteklosti	16
Posebnosti	18
Priporočljive ture – poletje	25
Priporočljive ture – zima	43
Alternative ob slabem vremenu	50
Dostopnost	52
Mobilnost v kraju	53
Partnerski gostinski objekti in kočje	54
Pomembni naslovi	56
Zemljevidi in vodiči	57
Impresum, fotografije in literatura	58

Projekt Gorniške vasi (Bergsteigerdörfer®) - Planinski pozdrav Lučam – drugi članici mreže Gornjskih vasi iz Slovenije!

Območje Alpske konvencije.

Alpe so s svojo lego v srednji Evropi močnejše zaznamovale prebivalstvo kot katera koli druga pokrajina v tem delu Evrope, saj so od antike pa vse do danes pomemben prehodni prostor med severom in jugom, obenem pa so seveda tudi pomemben vir različnih surovin in vode za gosto naseljeno območje na obeh straneh tega gorstva. Gorska pokrajina Alp je bila vedno poseljena in z gospodarsko dejavnostjo, ki so jo opravljali prebivalci, vključena v evropski gospodarski sistem. Prav zaradi specifičnosti prostora in življenjskih razmer v njem so s tega prostora pogosto prihajali predlogi, ideje in pobude za ves srednjeevropski prostor. Tak primer je tudi moderen razvoj alpskega prostora, ki je tesno povezan z »odkritjem« Alp in razvojem turizma. Pri tem so pred več kot 130 leti pomembno pionirsko vlogo odigrale ravno planinske zveze, ki so s postavljanjem planinskih koč in gradnj

planinskih poti turistom omogočile dostop v višje predele. Ob naraščajočem številu turistov planincev so se razvijali kraji ob vznožju gora ter postajali vedno bolj znani in pomembni. Planinci in njihove organizacije so bili torej tisti, ki so ne samo razvijali gorski turizem, temveč so njegovo obliko in možnosti imeli vdolane tudi v vrednotni sistem planinstva.

Z intenzivnim, kapitalsko pogojenim, razvojem turizma smo v veliko »turistično aktivnih« destinacijah prišli do meje, ko je ta vrednotni sistem porušen, saj gre gradnja velike turistične infrastrukture, smučišč in drugih aktivnosti v smeri, ki pomeni predvsem uresničevanje interesov kapitala in nesmotrno izrabo virov.

Planinske organizacije ob takim razvoju turizma čutijo še posebno odgovornost, da s svojim delovanjem vplivajo na ohranjanje narave, na razvoj skladnega turizma, ki bo upošteval možnosti

naravnega okolja, spoštoval identiteto in kulturne vrednote lokalnega prebivalstva.

V skladu z zgoraj navedenimi usmeritvami je avstrijska planinska zveza (ÖAV) začela razmišljati, kako v koncept sonaravnega razvoja vključiti manjše kraje, ki imajo poleg tega, da ležijo v gorskih območjih, tudi gorniško tradicijo in je koncept razvoja usmerjen predvsem v izvajanje gornjskih dejavnosti. Po dveletnem pripravljalnem obdobju, v katerem je poleg ÖAV sodelovalo tudi avstrijsko ministrstvo za vrednote življenja, je bil projekt Gorniške vasi sprejet v juliju 2008 na ustanovni konferenci v Ginzlingu. Gorniške vasi so torej lokalne skupnosti, ki so se zavezale k trajnostnemu turizmu in imajo neokrnjeno naravo. S svojo ponudbo so posebej naravnane na gornike, pri čemer je posebna pozornost namenjena ohranjanju tradicije prebivalcev, spoštovanju kulture in lokalnih posebnosti ter narave. Vse aktivnosti, ki jih izvajajo obiskovalci na teh območjih (gorništvo, turno smučanje, alpinizem, gorsko kolesarjenje itd.), se izvajajo na podlagi njihovih fizičnih sposobnosti, zato se območja, ki so vključena v mrežo, zavestno odpovedujejo gradnji velike turistične infrastrukture, gostinske in nastanitvene storitve pa temeljijo na manjših, družinskih ponudnikih. Za vstop v to mrežo morajo kraji izpolnjevati določena merila, ki se nanašajo na geografske značilnosti (gorska območja), ohranjeno naravo, gorniško tradicijo, možnost javnega prevoza in ponudbo lokalnih proizvodov.

Z upoštevanjem Alpske konvencije, predvsem protokola »Turizem in prosti čas«, ki v 2. točki 6. poglavja partnerje zavezuje k izvajanju politik, ki bodo povečevale konkurenčnost sonaravnega turizma v alpskem okolju in bodo pripomogle k socialno-ekonomskemu razvoju tega območja, pri čemer morajo izvajati ukrepe, ki bodo izkazovali inovativnost in diverzifikacijo ponudbe, je avstrijska planinska zveza (v imenu stalnega upravnega odbora platforme Gornjskih vasi) v letu 2016 podpisala poseben Dogovor s Stalnim sekretariatom Alpske konvencije. Pri tem so bile kot podlage poleg že omenjenega protokola

Alpske konvencije upoštewane tudi usmeritve planinskih zvez Avstrije (ÖAV), Nemčije (DAV) in Južne Tirolske (AVS) »Zaščita in trajnostni razvoj alpskega prostora in naravi prijazno gorništvo« (2013), usmeritve Komisije CAA za zaščito alpskega prostora (2014), Programskih vodil Planinske zveze Slovenije (PZS) (2016) in usmeritev italijanske planinske zveze (CAI) s področja gorske narave (2013).

S sprejetjem navedenega dokumenta so se zgoraj navedene partnerske planinske zveze zavezale, da bo njihov cilj pri izvajanju projekta zavezan k uresničevanju Alpske konvencije in njenih protokolov, še posebej na področju turizma, varstva narave, prostorskega planiranja in trajnostnega razvoja, gorskega kmetijstva, prebivalstva in kulture ter podnebnih sprememb. Glede na to, da so izvajanje projekta v državah, kjer delujejo navedene planinske zveze, podprle tudi pristojne institucije na regionalni in državni ravni, lahko govorimo o tem, da je to skupni projekt držav podpisnic Alpske konvencije.

V Planinski zvezi Slovenije pozdravljamo vstop občine Luče v mrežo Gornjskih vasi in njenemu vodstvu kot tudi vsem prebivalcem čestitamo za odločitev, ki pomeni zavezo trajnostnemu razvoju turizma s poudarkom na aktivnostih, povezanih z gorami. To je tudi priložnost in zaveza Planinskega društva Luče, da bo s svojim delovanjem, aktivnostmi in programi bistveno prispevalo k uresničevanju te zaveze. Vsem, še zlasti pa partnerskim ponudnikom storitev, želimo veliko uspeha na tej poti in se veselimo nadaljnega sodelovanja.

Ljubljana, september 2019
Planinska zveza Slovenije

podpredsednik
Miro Eržen

Drage gornice in gorniki!

Za človeka so bili nepristopni in oddaljeni vrhovi dolga stoletja neznan skrivnostni svet, ki je le buril njegovo domišljijo. V snegu okovanih vrhovih ali v razpokanih stenah, na katerih je komaj preživel lišaj ali gorska roža, človek ni našel prav veliko, kar bi ga spodbudilo, da bi tvegalo in se podal na vrh gore. Zato je bil ta neznan in dokaj nekoristni svet dolga stoletja rezerviran za bogove in demone, pripovedke in legende. Šele kakšno stoletje nazaj so naši vrhovi in stene postopoma postali tudi predmet znanstvenih raziskovanj. Tako se je tudi odnos med človekom in goro precej spremenil. Do takrat malo znana, strahospoštovana skala, je postala zaželeni cilj mnogih. Deviško lepoto hrepenečih vrhov so postopoma začeli odkrivati tudi turisti. Človeku ni dovolj le lepota ravnine in hribovja, da si včasih ne bi zaželel tudi prepadnih sten, gorskih vršacev in epskih razgledov. Še danes verjamemo, da je človek na vrhu gore tudi bližje Bogu.

Ideal gorništva leži v harmoniji duševnega in telesnega udejstvovanja na naravi čim bolj prijazen in pristen način ter hkrati v harmoniji med naravo in človekom, pri čemer človek spoštuje naravne meje. Zato smo izredno veseli, da je bila naša Občina Luče sprejeta v polnopravno članstvo v projektu Gorniških vasi (Bergsteigerdörfer), kjer se kot lokalna skupnost dolgoročno zelo prepoznamo. Z ostalimi kraji tega prečudovitega alpskega

prostora, ki so že v tem združenju, nas preprosto povezujejo podobni ideali, cilji, način razmišljanja in delovanja.

Želimo si in hkrati verjamemo, da bo tudi naš kraj dodana vrednost tega združenja, ker imamo marsikaj pokazati. Od prečudovite in neokrnjene narave, do klenih in prijaznih ljudi, ki so stoletja živeli v sozvočju z naravo in jo s tem želeli očuvati v vsej svoji lepoti tudi našim vnukom.

S privlačno turistično ponudbo ter zavzemanjem za ohranitev krajevnih kulturnih in naravnih vrednot želimo dodati kamenček v tem čudovitem mozaiku majhnih in lepih gorniških vasi za užitek in postanek, kjer je bolj kot drugo pomembna prvobitnost, tradicija in kultura ter zavezanost trajnostnemu alpskemu turizmu.

Župan Občine Luče
Ciril Rosc

Kot otrok sem iz rodnega mesta opazoval skrivnostne vršace v daljavi. Z mikavno močjo so me vedno znova in znova pritegovali v pozornost. Čeprav sem imel v Celju – kot rečemo – vse pri roki, sem zaznaval, da ima svet v območju gora nekaj več – da ima neko, takrat še nepoznano mi vrednost, ki bogati življenje. In kadar sem na izletih s starši vstopal v gorski svet, sem bil v sebi potrjen, da so gore območje, v katerem se preraščajo raznolike prilehnosti. In sem zavidal ljudem, ki smejo biti domačini gora.

Milost in milina za dušo je, da sem danes krajan Luč, gorske vasi, ki vzpenja pogled tja proti vrhovom. So vasi, ki niso običajni kraji, so vasi, ki so izhodišče veličastnih pogledov in še bolj veličastnih možnosti, da to, kar zre oko kot mikavnost, človek tudi doseže in doživi tisto notranjo osvoboditev in okrepitev, ki te napolnita z močmi za napore življenja. Luče so možnost in so priložnost za številne vzpone, s katerimi človek krepi svoje moči ter najde mir in modrost. Iz miru se prebujata modrost. Prav zato se gore imenujejo očaki, saj pri vzponih človek pušča za sabo marsikaj, nad kar se je vredno dvigniti. Toliko pomenljivih pravljic in legend se je prav zato rodilo sredi gora.

Običajno so prve besede tistih, ki me obiščajo na domu, ki je kakor gnezdo sredi gora: »Pa ti veš, da živiš že sedaj v raju?« In jim odvrnem:

»Vzemite ga v sebi en košček, da boste močnejši v življenju.« Toliko vsega nam je ponujeno (meni in številnim obiskovalcem) tu med gorami. Toliko vzponov na vršace, da imamo potem več moči in kondicije tudi za vzpone pri doseganju ciljev, ki jih postavlja pred nas zahtevnost življenja. Toliko zaznamovanosti z lepoto, v kateri je podpis Lepote same, ki jo potem nosiš v sebi in veš, da je kljub vsemu živeti lepo.

Potrebno je doživljati to, kar je lepo, vedno znova in znova se pustiti pritegniti in prevzeti temu, kar doda vrednost našim dnevom. Luče – to gnezdo sredi gora – toliko tega ponujajo iz svojega središča, iz svojega srca na vse strani neba.

pater Karel Gržan

Čeprav nisem po rodu Lučan, so Luče moj najdražji in najljubši kraj. Tu sem preživel večino svojega življenja; svoj prvi in zadnji delovni dan. Kot družinski zdravnik sem v štirih desetletjih dodobra spoznal ta kraj in ljudi. Lepota vasi in okolice pa ni očarala le mene, ampak tudi mnoge druge, saj so bile Luče večkrat izbrane za najlepši kraj v Slovenji. Pa ljudje? Muhasta in neprizanesljiva narava je v stoletjih v teh hribih izoblikovala poseben tip gorjancev, ljudi vedrega značaja, silnih rok in velike pameti, obdarjenih s številnimi talenti, med katerimi izrazito izstopa nadarjenost za glasbo in petje. Pojejo ob rojstvih, porokah in smrti; pojejo in praznujejo tudi, ko za to ni posebnega razloga.

Imajo pa ti srčni ljudje še eno, občudovanja vredno lastnost – izrazit občutek za skupno dobro. To sem imel priložnost opazovati kot predsednik planinskega društva, ko smo gradili novo planinsko kočo in cerkvico na Loki pod Raduho in pozneje še kapelo in Kocbekovo zavetišče na Molički planini. Oboje je postalo romarski kraj za domačine in simbol njihove navezanosti na gore. Gorniki smo pač ljudje, ki po planinskih poteh hodimo z ljubeznijo in posebno vrsto pobožnosti; lahko bi celo rekel, da smo neke vrste božjepotniki, saj so poti po gorah podobne božjim potem: oboje namreč vodijo v brezkončno in skrivnostno – navzven in navznoter – in nikdar jih ne spoznamo do konca.

Zaradi vseh lepih doživetij, zaradi čudovitih spominov, ki me vežejo na Luče in njene prebivalce, si ne glede na kraj bivanja želim ostati njihov sokrajan ter njihov stvarni in duhovni sopotnik. Tudi vsem drugim naključnim obiskovalcem tega kraja želim, da bi ga zapuščali s podobnimi izkušnjami in vtisi, kot sem si jih v desetletjih življenja z njimi nabral sam.

Tonč Žunter

Živimo v osrčju Savinjskih Alp in sobivanje z naravo ter s pohodništvom nam je nekako že položeno v zibelko. Več kot desetina prebivalcev naše občine je vpisanih v domače planinsko društvo, veliki večini domačega prebivalstva pa je planinarjenje način življenja. V društvu se trudimo, da so pohodniške poti redno vzdrževane, da so naše kočje prijazne vsem obiskovalcem, predvsem pa, da je v društvu čutiti pridih pozitivnih vrednot, ki povezujejo vse ljubitelje narave. Veseli smo aktivnega sodelovanja vseh generacij, od predšolske mladine do najstarejših prebivalcev.

Napori današnjega načina življenja nas »nekako prisilijo«, da je vsak posameznik primoran poiskati svoj način sproščanja. Obiskovanje naravno zanimivih in mirnih kotičkov je vsekakor ena izmed dobrih metod kvalitetnega načina preživljanja prostega časa. Opažamo, da je v naših krajih vedno več obiskovalcev, ki iščejo mir, sprostitvev in ravno pravo mero napora. V našem kraju vse to zagotovo najdejo.

Lučki planinci podpiramo vstop naše občine v projekt Gorniške vasi, kajti v tem vidimo ustrezno vizijo in napredek našega kraja, v okvirih, kolikor jih je naše področje sposobno prenesti.

Vsem pohodnikom in obiskovalcem želimo, da tudi s pomočjo te brošure odkrijejo naše najlepše kotičke, da začutijo našo gostoljubnost ter da se v naše kraje vedno znova radi vračajo.

Bogomir Pečovnik
Predsednik Planinskega društva Luče

Luče

Gnezdo sredi gora

LEGA

Občina Luče se nahaja na severu Slovenije v vzhodnem delu Kamniško-Savinjskih Alp in obsega 110 km² površine. Središče občine je vas Luče, ki leži na rečni terasi nad sotočjem Savinje in Lučnice na nadmorski višini 522 m. V okolici vasi so mala naselja in samotne kmetije. Bližnji vrhovi Savinjskih Alp so zgrajeni iz triasnih apnencev in dolomitov, nižji predeli pa iz andezita, ki je posledica vulkanskih izlivov Smrekovca izpred 30 milijonov let. Površje je reliefno močno razgibano, kar je posledica pestre geološke zgradbe in močnih tektonskih gibanj. Krajino predstavlja hribovit in gorat svet z vmesnimi dolinami ob Savinji, Lučnici in Lučki Beli z značilnostmi alpskega, kraškega in predalpsko silikatnega porekla. Skoraj polovica površine občine je uvrščena v naravovarstveno območje Nature 2000.

Zaselki: vas Luče, Krnica, Podvolovljek, Podveža, Raduha, Strmec, Konjski Vrh

Najnižja točka: 450 m

Najvišja točka: 2350 m

Število prebivalcev (2019):1521

GORSKA SKUPINA:

Kamniško-Savinjske Alpe

POMEMBNI VRHOVI:

Ojstrica (2350 m)
Velika Zelenica (2114 m)
Veliki vrh (2110 m)
Raduha (2062 m)
Lučki dedec (2023 m)
Deska (1970 m)
Dleskovec (1965 m)
Križevnik (1909 m)
Lastovec (1841 m)
Rogatec (1557 m)
Lepenatka (1425 m)

PLANINSKE KOČE

Koča na Loki pod Raduho (1534 m)

N 46.409449, E 14.759037

Upravlja PD Luče.

Kocbekov dom na Korošici (1808 m)

– po požaru trenutno v izgradnji

N 46.355651, E 14.639763

Upravlja PD Celje Matica.

Pastirske kočice na visokogorskih pašnikih:

Podvežak (1560 m)

Ravne (1500 m)

Molička planina (1744 m)

Javorje (1597 m)

Vodole (1351 m)

Na pastirskih kočah je možno ob prisotnosti pastirja dobiti hrano in pijačo ter prenočišče.

Luče v preteklosti

Tamkaj, kjer so danes Luče, so bile včasih same puste frate. Po teh fratah pa so žalik žene z Raduhe planine pasle svoje ovce.

Neke noči pa so se ovce izgubile in se razbežale po vseh bližnjih hostah. Žalik žene so nacepile trske, prižgale luči in noč za nočjo svetile po gozdovih ter iskale izgubljene ovce. Ko pa so se tamkaj naselili ljudje in si na fratah zgradili bajte in koč, so žalik žene izginile v planino ter se skrile v zijavko. Le ovce so ostale v dolini. Namnožile so se, da lepših in številčnejših ni bilo v vsej dolini ob Savinji.

V zahvalo za ovce, ki so jih žalik žene pustile v dolini, ker jih niso mogle najti niti z lučmi, so naseljenci novemu kraju vzdeli ime – Luče.

Tako o nastanku našega kraja govori pripovedka ...

(Vir: Slovenska dežela v pripovedki in podobi)

Zgodovinski viri pa pravijo takole:

Luče se kot naselje v pisnih virih prvič omenjajo leta 1426, v urbarju gornjegrajskega gospostva. Že takrat so bile Luče eden od sedežev njihovih 13. uradov. V tem urbarju je prvič omenjena tudi cerkev v Lučah, sedanja cerkev sv. Lovrenca pa izvira iz 17. stoletja. Kot občina se Luče prvič omenjajo leta 1593. Današnja občina pa je nastala leta 1993. Občinski grb predstavlja ženska na zelenem ozadju, ki nese postrvi na sedež nadškofije v Gornji Grad oz. kasneje v Ljubljano. Ženska nosi v desnici prižgano laterno, na hrbtu pa brenoto, iz katere moli zadnji del postrvi. Po zanesljivih podatkih naj bi zadnje pot z ribami opravil lučki logar s kolesom, in sicer na veliki petek, aprila 1941.

GORNIŠKA PRETEKLOST

Lokalni prebivalci si življenja brez gora nikakor ne moremo predstavljati. Že sama legenda o nastanku kraja govori o povezanosti z okoliškimi hribi in visokogorskimi pašniki. V poletnih mesecih so hriboviti predeli dajali hrano živalim z gorskih kmetij, marsikatera gospodinja je z nabiranjem brusnic, borovnic in zdravilnih rastlin obogatila domače jedi ali pozdravila kakšno bolezen. Razgledni visoki vrhovi pa so burili domišljijo in raziskovalna žilica prvopristopnikov je ljudi gnala vedno višje. Prvi obiskovalci v Kamniško-Savinjskih Alpah so bili domači vodniki, nosači, divji lovci, drvarji in planšarji. Pravi razvoj vodništva pa se je začel v drugi polovici 19. stoletja. Častno mesto med gorniki v Kamniško-Savinjskih Alpah pripada dr. Johannesu Frischaufu, ki je začel za pot v gore uporabljati vodnike in nosače. Iz Zgornje Savinjske doline je bil kot eden prvih vodnikov znan Matevž Matijevec iz Luč, ki je vodil predvsem na Ojstrico, poznal pa je tudi Mrzlo goro, Olševo in Raduho.

Dr. Johannes Frischauf je leta 1868 prvič obiskal slovenske Alpe, v letih od 1874 do 1878 pa je sistematično raziskal in obširno opisal Kamniško-Savinjske Alpe. Leta 1877 je napisal knjigo Die Santhaler Alpen, Savinjske Alpe, ki je prva monografija gorovja. V njej je opisal prve pristope na vrhove in gradnjo poti ter planinskih koč, za kar si je zelo prizadeval in je tudi prispeval lastna sredstva. Leta 1876 je postavil za pohod na Ojstrico in Planjavo planinsko kočjo na Korošici, na Okrešlju pa kočjo za pohod na Mrzlo goro, Rinke, Skuto in Grintovec ter za prehode v dolino Kamniške Bistrice.

Leta 1893 je bilo ustanovljeno Slovensko planinsko društvo in nato še savinjska

Luče s kopalščem leta 1937

podružnica v Mozirju, ki jo je ustanovil Fran Kocbek. Fran Kocbek je nato aktivno sodeloval pri razvoju planinstva. Nadziral je gradnjo poti in koč, markiral dostope in postavljaj slovenske napise ter kažipote. Rivalstvo med savinjsko podružnico Slovenskega planinskega društva in Nemško-avstrijskim planinskim društvom je pripomoglo k temu, da so slednji leta 1894 povečali kočjo na Korošici, leta 1896 pa še kočjo na Okrešlju. Leta 1894 je Kocbek skupaj z Miho Kosom napisal prvi slovenski vodnik po gorah, Vodnik za savinjske planine. Po Franu Kocbeku je poimenovan dom na Korošici, ki ga je savinjska podružnica Slovenskega planinskega društva slovesno odprla 16. avgusta 1894. V Kamniško-Savinjskih Alpah se je močan razmah alpinizma pričel po prvi svetovni vojni. Zanj je bil zaslužen Turistovski klub Skala, ustanovljen leta 1921. Savinjska podružnica je bila ustanovljena leta 1931 v Lučah. Po drugi svetovni vojni, z

ustanovitvijo Slovenske planinske zveze, je bil tudi za Kamniško-Savinjske Alpe značilen bolj množičen razmah planinstva. Lučki planinci so se organizirano povezali leta 1953, ko so ustanovili Planinsko društvo Luče – Solčava, s sedežem v Solčavi. Tri leta kasneje, leta 1956, pa so postali samostojno društvo. Vsa leta društvo skrbi za markiranje poti v pogorju Raduhe in Rogatca, medtem ko za poti v pogorju Veže skrbi PD Celje. Domače društvo je vse od ustanovitve tesno povezano s Kočo na Loki, ki jo ima v upravljanju od leta 1955. Sicer je bila na tem mestu prva kočja že leta 1903, ko jo je zgradila Ljubljanska nadškofija. Koča je v svoji zgodovini preživela že tri požare, in sicer med 1. in 2. svetovno vojno, nazadnje pa leta 1976, le leto po temeljiti prenovi. Planinci in domačini so vedno našli dovolj energije, da so kočjo obnovili in tako se danes kočja ponaša s certifikatoma Okolju prijazna kočja in Družinam prijazna kočja.

Posebnosti

Rogatec s planine Kal

Geološka sestava

Občina Luče leži na meji med alpskim in predalpskim svetom. Kamnine, ki tvorijo Savinjske Alpe, so nastale v toplem morju, ki je valovalo na tem območju v mlajšem triasu. To morje je v tisočletjih spreminjalo globino. V globljem morju so nastajale usedline apnenca in dolomita, v plitvejšem pa lapor, peščenjak in škrljavci. Menjava kamenin je ustvarila raznolikost, ki je značilna poteza lučke pokrajine. Tej zasnovi se je v terciarju pridružilo delovanje savinjskega vulkana v bližnjem Smrekovsko-Komenskem pogorju, ki je ugreznino vzhodno od Alp, ki jo je še pokrivalo morje, napolnilo z andezitno lavo in vulkanskim pepelom 700 m debelo. Profesor Ferdinand Seidl v knjigi Kamniške ali Savinjske Alpe pravi: »Najkrasnejše slike vidimo tam, kjer se dotikata obe nasprotni krajini. Ondi oživi vsak vtisk ob navzočnosti nasprotnega, brezkončna menjava v oblikah in barvah izpričuje neizčrpno iznajdljivost umetnice prirode. Taki kraji vabijo prijatelje prirodnih krasot z nepremagljivo silo.« Takšna je lučka pokrajina. Na severu apnenčasti

svet, ki se strmo, vendar dobrohotno dviga k najvišjim vrhovom, na jugu nižje, zaobljeno hribovje, ugodno za poselitev. Tu ni spektakularnih naravnih spomenikov, toda naravne lepote in kulturne vrednote v človeškem merilu so na vsakem koraku.

Dolina Bele

Dolina Bele je nastala ob prelomnici, ki poteka iz Bistriške doline preko Presedljaja proti Podvolovljeku. Ob prelomnici so prišli na dan nepropustni wengenski skladi, zato po dolini teče potok, v kolikor ga mestoma ne prekriva nanos pobočnega grušča. Na takšni podlagi so na dan prišli tudi studenci, tako studenec v Šibju, Žegnani studenec in Sedem studencev. V ledenih dobah v diluviju so ledeniki pokrivali površje nad 1500 m, na strmih pobočjih pa so drseli v dolino. V vsej pokrajini so dolino dosegli štiri ledeniki. Eden od teh je polzel z najvišjega površja Dleskovške planote v dolino Bele in po njej ter jo močno preoblikoval. Dolina je danes izoblikovana v štirih nivojih. Med drugim in tretjim nivojem je skalnata stopnja, skozi katero si je potok utrl

strmo sotesko, imenovano Lonci.

Vse do leta 1960 je dolino obraščal pragozd, vendar so danes ohranjeni samo še redki ostanki, večinoma v zgornjem delu doline, v Šibju. Nad wengenskimi skladi se pne školjkast apnenec, ki tvori 100-metrске navpične, gladke stene. Na eni od njih, Sekalojci, je bilo dolgo časa edino gnezdo sokola selca v Sloveniji. V strmih stenah zgornjega dela doline občasno gnezdi par orlov. Pas wengenskih skladov poteka tudi v smeri proti kmetiji Planica in tvori bolj položno teraso, kjer se je razvil lep varovalni bukov gozd na prisojnem pobočju, v njem pa so ugodne razmere za življenje redkih ptic, med drugimi detlov in sov. Zaradi vseh naštetih razlogov je bila dolina Bele zavarovana kot ornitološki rezervat. Ob izteku doline so na levem bregu močni Dovnikovi studenci, ki dovajajo vodo iz južne polovice Dleskovške planote.

Pogorje Rogatca

Pogorje Rogatca je greben, sestavljen iz štirih zelo raznovrstnih vrhov, in je nastal z gorotvornim dviganjem med dvema vzporednima geološkima prelomnicama. Po mnenju profesorja Seidla ima to pogorje najbolj zanimivo geološko zgodovino od vseh v Savinjskih Alpah. Na jugu se dvigata Kranjska Reber in Kašni vrh, sestavljena iz kristalastih škrljavcev iz obdobja silurja. To so najstarejše kamnine v lučki pokrajini in so ob prelomnici prišle na površje. Prečni prelom nato loči Lepenatko, ki je iz dolomita, ima gladko površje in na vrhu lep pašnik. Zadnji v grebenu je najvišji vrh Rogatec, pestro zgrajen iz različnih kamnin, vrh pa je piramidast in iz apnenca. Rogatec je eden najlepših razglednih vrhov v Sloveniji. V podnožju Rogatca je kratka soteska v Riharskih potokih s slapom Cuc.

Lepote apnenčatega sveta

Južni del lučke pokrajine je hribovit silikatni svet s površinskimi vodami, rodovitno prstjo,

temnozelenimi gozdovi in v celke razpršenimi domačijami. To je svet, ki je bil ugoden za poselitev. Severni del pokrajine je apnenčast ter se dvigne znatno višje. Tu si rastlinstvo težje izbori svoj življenjski prostor, zato je le nekaj kmetij našlo prostor za naselitev. Toda to je svet, ki je poln naravnih lepot. Če se iz vasi ozremo proti severu, vidimo na desni goro Raduho in na levi visoko planoto Veže. Med njima je Savinja prodrla skozi sotesko. V geološki zgodovini je bil to enoten kos apnenčaste plošče, ki se je ob gorotvornem dviganju na sredi upognila in je nastala sinklinala, po kateri je Savinja s Solčavskega našla pot proti Lučam. Enake geološke plasti, ki so danes pri Igli, so v pobočju Raduhe 1000 metrov višje in v pobočju Veže 600 metrov višje. V borbi vode in reke proti kamnu je narava ustvarila oblike, ki jih danes občudujemo.

Slap Cuc

V najožjem delu soteske je znamenit skalni osamelec Igla, ki je nastal tako, da je manjši prelom skalo oddvojil od matične stene, kasneje pa je reka po zunanji strani poglobila strugo. Pod Iglo je tudi znameniti Presihajoči studenec, eden redkih v Sloveniji, ki prav tako nakazuje na možnost geološkega preloma. V soteski Savinje sta nastali dve daljši podzemski jami, Erjavčeva in Trbiška jama. Tudi Snežna jama, ki se danes nahaja na jugovzhodnem pobočju Raduhe 1556 metrov visoko, je nastala na nižji nadmorski višini in se nato s tektonskim gibanjem dvigovala. Na nasprotnem pobočju Veže prevladujejo brezna. Najbolj znan je jamski sistem na Molički peči, ki je z globino 1100 metrov eden najglobljih v Sloveniji. V zgornjem delu je v brezni večstometrski pas ledu. Ta jamski sistem zbira vodo z območja od Velikega vrha do Križevnika, voda pa prihaja na površje tik nad reko Savinjo v Pečovskih izviri. Ob močnih padavinah je teh izvirov 25, takrat

spodnji bruhajo vodo iz kratkih žrel, nekateri zgornji pa brizgajo vodo iz skalnih razpok. Ko stopamo v območje Savinjskih Alp, pridemo najprej na planotast svet na višini okrog 2000 m (Raduha, Križevnik, Veliki vrh, Dleskovec, Deska, Lučki dedec). To pokrajino je oblikoval led v ledenih dobah, nato pa voda in nastale so kraške oblike. Le tam, kjer je podlaga nepropustna, so nastale kotline in doline in na njih planinski pašniki (Korošica, Loka, Javorje). Planotast apnenčast svet je ustvaril raznovrsten mikrorelief, na katerem se je razvila bogata visokogorska vegetacija. Na planini Vodotočnik je majhno jezero, nad oblimi vrhovi pa mogočno kraljuje najvišji vrh Ojstrica.

Trbiška zijalka

Kraška jama, ki je zavarovana kot naravni spomenik, se nahaja na desnem bregu Savinje ob pohodniški poti, ki vodi do Igle. Jama je dolga 237 metrov in globoka 30

Lučki dedec

metrov. Ustvarile so jo podzemne vode, ki so pritekale z zakrasele Dleskovške planote. V njej so našli kosti jamskega medveda, ki so na ogled v Pokrajinskem muzeju v Celju. V jami je bogata speleofavna, med drugim tudi endemični hrošček *Orotrechus lucensis*, zato je jama zaprta z mrežo. Ključ hranijo na bližnji kmetiji Pečovnik, ogled pa je možen le z jamarsko opremo.

Pod Trbiško zijalko ob obrežju Savinje so še tri manjše jame, iz katerih ob močnem deževju bruhajo kraški izviri.

Erjavčeva jama

Slikovit jamski sistem leži na desnem bregu Savinje, približno 90 metrov nad strugo reke. Jama je v celoti dolga 599 metrov in globoka 91 metrov, v notranjost pa vodi razvejan sistem rovov. Nastala je v temnosivem triasnem apnencu, najverjetneje zaradi stranskega pronicanja reke Savinje.

Jama je izredno zanimiva predvsem zaradi bogate speleofavne, razvejanega sistema rovov in sifonskega jezera. Skozi zunanji del jame vodi stara pešpot med Lučami in Solčavo – ta del jame si lahko ogledamo tudi brez baterijske svetilke.

V jami so zanimivi sedimenti, našli pa so tudi kosti jamskih medvedov ter predstavnike redkih hroščev in netopirjev. Velik poševen rov vodi do sifonskega jezera v globini 83 metrov od vhoda.

Jama ima status naravne vrednote državnega pomena in je zavarovana kot naravni spomenik.

Snežna jama

Snežna jama se nahaja na jugozahodnem pobočju Raduhe na nadmorski višini 1556 metrov. Je najvišje ležeča jama v Sloveniji, urejena za turistični obisk. Jama je stara 10 milijonov let. Posebnost jame so večni led v ledeni dvorani, jamsko mleko – malgonit in lepo kapniško okrasje.

Ta biser alpskega krasa je bil zaradi obdobja

večnega snega, ki je zakrival jama, dolga leta neodkrit. Vhod v jama se je razkril, ko se je zaradi vročih poletij dolgoleten sneg in led končno stalil in se je odprl vhod v več kot 20 metrov globoko ledeno brezno.

Leta 1981 so jama začeli raziskovati člani Jamarskega kluba Črni galeb iz Prebolda. Jama je dolga več kot 1300 metrov, od tega je več kot 800 metrov jame urejene za obiske turistov. Zaradi lepote, jamskega mleka, ledenih skulptur in kapniškega okrasja je obisk jame nepozabno jamsko doživetje. Ogled Snežne jame je možen samo v poletnih mesecih ob predhodni najavi.

Ogled jame traja cca 2 uri. Za ogled jame priporočamo toplo obleko (tudi rokavice) ter primerno pohodno obutev.

Savinja

Reka Savinja je od izvira do Ljubnega zaščiten kot naravni spomenik. V svojem zgornjem

Snežna jama

Igla

toku s svojimi pritoki tvori eno od najlepših porečij v slovenskem alpskem svetu. Tok Savinje skozi ozemlje občine Luče označujejo številne krajinske zanimivosti. Čista voda reke Savinje poleti ponuja možnost ohlavitve ter športnih aktivnosti.

Igla in Presihajoči studenec

Legenda pravi, da je nekoč v Savinjski dolini živel ajdovska deklica. Bila je tako velika, da je z eno nogo stala na Raduhi, z drugo na Veži, v Savinji pa je prala perilo. Nekega dne je z iglo šivala srajco. V grobem platnu se je igla zlomila in v jezi jo je vrgla v dolino, kjer se je zapicila v breg ter tam ostala do danes.

Ob cesti iz Luč proti Logarski dolini stoji na levem bregu reke Savinje mogočen skalni obelisk Igla, ki je nastal z delovanjem erozije in preperevanja v zgornje-triasnem apnencu. Ta vitek, 50 metrov visok skalni stolp, je ime dobil zaradi ozke špranje v njegovem boku, skozi katero je do izgradnje ceste leta 1894 vodila edina pot proti Solčavi in Logarski dolini.

Domačini so jo poimenovali šivankino uho. Igla spada med najbolj znane, najslikovitejše in največje skalne obeliske v Sloveniji in je razglašena za naravni spomenik.

Ob vznožju Igle, na levem bregu Savinje, izvira **Presihajoči studenec**. To je ena naših najbolj znanih zaganjalk, studencev, katerih pretok se spreminja. Njihovo delovanje je navadno povezano z večjim prostorom v zaledju, ki se, potem ko se napolni, na hitro sprazni po načelu natege.

Nad izvirom, ki leži tik ob cesti, se dviga strmo pobočje. Tod nekje se v globinah skalovja skriva podzemeljska votlina. Vanjo se nataka voda in dokler se ne napolni z vodo, je presihajoči studenec suh. V trenutku, ko se podzemeljska votlina napolni z vodo, se ta po principu natege pretoči v izvir. Med podzemeljsko votlino in izvirom je ozek, kolenasti cevi podoben rov, po katerem se pretaka voda. V zelo kratkem času se suha prodnata kotanja napolni do vrha in voda pod cesto odteče v Savinjo na drugi strani ceste. Takšno stanje traja le nekaj minut, potem pa se brez očitnega razloga betonska kotanja začne prazniti, dokler se spet ne pokaže prodnato dno. Za ogled pojava je potrebne nekaj potrpežljivosti. Ob normalnem vodostaju se cikel ponovi vsakih deset do dvajset minut in prav to izviru daje poseben čar.

Presihajoči studenec je zaradi obnovljene ceste vklenjen v votlinico. Le redko lahko vidimo njegovo delovanje, saj je odvisno od količine vode. Najbolje je, da si ta izredno redek naravni pojav ogledamo v obdobju, ko ni prevelikih padavinskih ekstremov. Delovanje Presihajočega studenca je podrobno opisal naravoslovec Ferdinand Seidl leta 1909. **Igla in Presihajoči studenec sodita med naše starejše naravne spomenike, saj sta zavarovana že od leta 1948.**

Lokalna kulinarika

Kot lučka kulinarčna kulturna dediščina se prav gotovo šteje obrnjenk. Ta jed iz na suho pražene ajdove ter pšenične moke, prelite z vrelim mlekom, s smetano ter z maslom in malo soli, je bila včasih z belo kavo glavna hrana lučkih »vlcerjev« v planini. Danes vam jo na kmečkih turizmih ponudijo s kislim mlekom, v kulinarčno vrhunsko priznani gostilni pa tudi kot gurmansko predjed z ocvirki, jajčko ter jogurtovo peno. Sicer se v lučki kulinarčni dediščini pojavlja še mohot, lučki masunek ter v celotni dolini znani Zgornje-savinjski želodec. Raznolikost gozdnega sestava, travnatih površin s različnimi cveticami in s sadovnjaki ter čisto okolje pa nudijo tudi idealno okolje za pridelavo medu. Kmečke žene svoje jedilnike popestrijo z domačimi marmeladami, s sokovi ter z zeliščnimi čaji, ob obarah postrežejo različne vrste žgancev, kot sladice pa »bratce ali sestrice« (buhteljni), krafelce, štruklje, žlinkrofe s sladkim kruhovim nadevom, slane (ocvirkovka) in sladke potice ...

Lokalne dobrote

Lučko ljudsko moško petje na »treko in štrto«

Ljudsko moško petje na »treko in štrto« je v Lučah (in tudi po vsej Evropi) edinstveno. Način petja je sledeč: eden od pevcev začne naprej, nekaj jih gre čez osnovni napev v intervalu terce, hkrati spodaj dodajo prvi bas in drugi bas. Ob zaključkih fraz pa dodajajo okrasek, pri čemer se nekateri glasovi povzpnejo čez vodilni glas kot tretji glas nad njim (treka) in drugi še čez kot četrti glas nad vodilnim (štrta). Glasove zelo preprosto poimenujejo v svoji logiki in s svojim izrazoslovjem. Pojejo v počasnem tempu in ob zaključkih fraz zelo zadržijo ter dovolijo bogati harmoniji, da se razvije v polni zvok. Glede na to, da je pevcev veliko, se dejansko razvije tudi posebna jakost petja. Takšen način petja je v Lučah ohranjen vsaj stoletje in ponosni smo, da jih tudi danes v precej obsežnem sestavu lahko slišimo na raznih prireditvah v kraju in po vsej Sloveniji. Ponosni smo, da je ta posebna zvrst ljudskega petja vpisana v register nesnovne kulturne dediščine.

Priporočljive ture - poletje

Rafting

Kajaking

Ribištvo

Kanjoning

Luče, gorska vasica v vznožju Raduhe, Rogatca in Veže, ponuja številne možnosti za pohodništvo, od lažjih sprehajalnih poti do zahtevnejših gorskih tur. Nenazadnje skozi območje občine poteka del Slovenske planinske poti, in sicer od Travnika na Ljubnem do Vodol, mimo Javorja na Loko in Raduho, potem pa se transverzala usmeri proti Rogovilcu in proti Robanovi planini naprej na Ojstrico. V našem kraju lahko pravo avanturo doživijo tudi plezalci in ljubitelji gorskega kolesarjenja. Na naslednjih straneh vam želimo predstaviti izbor naših tur ...

SPREHAJALNE POTI

Luče–Breznica–Nadlučka pustota–Log–Luče
Sprehod se začne po markirani planinski poti, ki vodi na Loko – ob vstopu v Luče, med parkiriščem in mostom preko Savinje. Na začetku poti je strmina, ki pa se kmalu položi in nas vodi po grebenu Breznice. Potem preidemo v strnjen gozd, ki vodi do kapelice, kjer je manjše razpotje. Pot nadaljujemo desno po gozdni cesti, kjer pa kar kmalu za ostrim ovinkom zopet preidemo na planinsko pot. Po tej poti gremo do vznožja travnika, tu pa zapustimo planinsko pot in se usmerimo levo, ob skrajnem robu travnika. Kar kmalu pridemo v gozd in pot nadaljujemo po gozdni vlaki. Pot se rahlo vzpenja, ko pa pridemo do

križišča cest, se usmerimo levo navzdol. Kar hitro pridemo do travnika, kjer se odpre čudovit razgled na pogorje Veže in Rogatca. Zopet se ob levem robu travnika (kolovoz) usmerimo navzdol in pridemo v gozd, kjer se na vseh razpotjih držimo desno, da pridemo v dolino do kmetije v bližini smučišča. Pot nadaljujemo po asfaltirani cesti, prečimo most čez Savinjo in po nasipu desnega brega reke Savinje pridemo v Luče. Pred zaključkom sprehoda si vsekakor privoščimo počitek na jezu ob Vlcerski bajti in etno hiškah.

Začetek poti: Luče/pred mostom čez Savinjo
Višinska razlika: 130 m
Čas hoje: 1, 45 h
Zahtevnost: nezahtevna pot

Luče z okolico

Luče–Juvanova pustota–Strelarnica– Luče
Sprehod začnemo v centru Luč. Pri gostilni Matijovc se usmerimo na pešpot med gostilno in večjo staro hišo. Pot nas vodi po gozdni poti nad cesto proti Podvolovljeku, kjer med vejevjem občasno vidimo Rogatec, med hojo pa lahko poslušamo šumenje reke Lučnice. Na tretjem razpotju se usmerimo levo in nadaljujemo pot nad reko. Ko se pot usmeri nekoliko desno, prečimo manjši potoček in po kratkem vzponu pridemo na asfaltirano cesto. Pot nadaljujemo v hrib po asfaltirani cesti, na drugem križišču pa se usmerimo proti Hiši sonca na Juvanovi pustoti. Tu se nam odpre čudovit razgled na okoliške kmetije, Rogatec in Veliko planino. Od tu se po travniku spustimo mimo vikenda do roba gozda, kjer nas pot zopet vodi skozi gozd. Pridemo do razpotja, kjer je na desni strani Strelarnica, mi pa se usmerimo levo in po poti nad vasjo prehodimo 300 m. Pred nami se odpira pogled na Raduho, pod nami pa vidimo vas Luče. Nato pot zaide v gozd in pridemo do kolovoza, kjer se usmerimo desno in pridemo na glavno cesto ob strugo Mlinščice.

Začetek poti: Luče (gostilna Matijovc)
Višinska razlika: 98 m
Čas hoje: 1 h
Zahtevnost: nezahtevna pot

Preko pet mostov (krožna pot okrog Luč)

Izhodišče poti je na parkirišču ob regionalni cesti Ljubno–Logarska dolina, tik pred vasjo Luče. Celotna trasa gre čez kar pet mostov oz. brvi preko Savinje, Lučnice in struge Mlinščice. Od Hočevarjeve njive se pot nadaljuje preko savinjskega mostu, levo mimo gasilskega doma, skozi park in nato čez most nad Lučnico. Pot nas popelje mimo Delavnice Šlanger, kjer si je moč ogledati zelo zanimive izdelke iz lesa. Nato se pot nadaljuje po brvi čez Lučnico in takoj levo ob Lučnici do prve kapelice. Nasproti kapelice je obrečni klif z razgaljenimi plastmi andezitnega groha. Sledi pot do druge kapelice in mimo kotlovnice Biomase do Jerčeta, od koder je možen obisk farne cerkve Svetega Lovrenca.

Mimo Jerčeta gre pot do Strelarnice. Od tu je lep panoramski pogled na Luče, v okolici Strelarnice pa je urejen dendrološki nasad.

Nadaljujemo po poti do gozdne vlake, se po njej spustimo do mlina in nadaljujemo v smeri občinske zgradbe.

Pot v nadaljevanju vodi mimo Juvanove hiše, ki je pravi kmečki dvorec. Nato se pot nadaljuje po mostu preko struge Mlinščice in do nasipa ter vodi po nasipu ob Savinji, preko brvi čez strugo mimo Hiše Raduha nazaj do izhodišča.

Začetek poti: Hočevarjeva njiva (parkirišče)
Višinska razlika: 40 m
Čas hoje: 45 min
Zahtevnost: nezahtevna pot

Od Žagerskega mlina do Repovega slapu

Izhodišče poti je v bližini 250 let starega Žagerskega mlina v Podvolovljeku, ki predstavlja lepo ohranjen primer tehnično-kulturne dediščine.

Tik za mlinom nas markacije v obliki kačjega pastirja usmerijo na gozdno stezico, ki ji sledimo vse do Petkove mlake. Mlako, zgrajeno leta 1996, krasí pester rastlinski svet in je namenjena življenjskemu prostoru dvoživk. Tu prebiva

več živalskih vrst, kot so žabe, krastače, pupki in kačji pastirji.

Nadaljujemo po položni poti, ki nas pripelje do slapišča ob vznožju Kobilnega grabna. Potok, ki odvaja vode izpod Kunšperskega vrha, v Repovem grabnu ustvarja 25 metrov visok tristopenjski slap.

Od slapu sledimo gozdni cesti do križišča, zavijemo levo in se sprehodimo mimo kapelice nazaj do izhodišča.

Začetek poti: Žagerski mlin (Podvolovljek)
Višinska razlika: 50 m
Čas hoje: 20 min
Zahtevnost: nezahtevna, markirana pot

Pečovski most–Erjavčeva jama–Igla

V okolici Luč je več krajših in daljših sprehajalnih poti. Ena daljših in lepših je prav gotovo pot od Luč do Kačjeka. Vseskozi sledi strugi reke Savinje ob njenem desnem bregu. Nekaj časa hodimo skoraj po sami strugi, že naslednji trenutek pa smo vsaj 100 metrov nad njo, zato ji po razgibanosti in lepoti ni para. Celotna pot

Repov slap

Viseča brv pri Igli

je tudi označena z zeleno-belimi markacijami. Pot se s ceste Luče–Logarska dolina odcepi po približno 1,5 km, kakšnih 10 metrov pred mostom preko Savinje. Prvih 100 metrov se steza strmo pne navzgor, zato pride klopca, ki se nahaja na prvi kratki uravnavi, še kako prav. V nadaljevanju je pot veliko prijaznejša. Vijuga preko gozda, se komajda dotakne travnika in nas skoraj po ravnini pripelje do gozdne vlake, ki ji sledimo navzdol do jame, ki jo opazimo na levi, tik preden se vlaka počene strmo navzgor. Vhod v jamo (Trbiška zijalka) je zaprt, vendar lahko ključ dobimo na bližnji kmetiji. Tu steza zavije z vlake strmo desno navzdol, preči ozko grapico in zopet smo na gozdni vlaki. Nadaljujemo po njej navzdol, a le nekaj metrov, nato ulovimo nadaljevanje poti z vlake proti levi. Ko smo našli nadaljevanje, se lahko sprehodimo vse do nivoja struge reke Savinje in nadaljujemo po ravnini proti prvemu malce zahtevnejšemu delu poti, kjer s pomočjo ograje obidemo skalno zaporo kakšnih 15 metrov nad reko. Na drugi strani skalnega roba se spustimo navzdol in po

ravnini nadaljujemo vse do viseče brvi pri Igli (okrepčevalnica). Tu pot nekaj metrov pred brvjo zavije strmo levo navzgor. Zopet dobrih 100 metrov grizemo v kolena, za nagrado pa se nam na vrhu odpre veličasten pogled na skalni osamelec Iglo in sotesko reke Savinje. Nadaljujemo in kmalu smo na mestu, kjer je steza vsekana v skalo. S pomočjo jeklenice je zahtevni del poti kmalu za nami. Sledi kratko vzpenjanje, nato z grape zavijemo desno (pazimo na markacije, da nas ne zavede kakšna živalska stečinal) in po nekaj minutah smo na jasi s klopjo, od koder je čudovit razgled v dolino. Prečimo jaso in se s skalnega roba spustimo strmo navzdol (ograj). Nadaljujemo prečno po gozdu in navzgor mimo podrtih dreves do skalnega roba. Ko ga obidemo, široka lesena lestev in par metrov jeklenice pripelje na ozko sedlo. Tu se ozka, z gruščem posuta stezica, spusti strmo navzdol in po kakšnih petih minutah spusta se pred nami odpre vhod v Erjavčevo jamo. Tu sta klopca in mizica za počitek, mi pa smo pred najbolj zanimivim delom naše poti.

Razgled z Lepenatke

Za nadaljevanje se moramo spustiti prav v jamo, ne globoko, le 15–20 metrov, kjer se nato na desni zasveti prehod. Strop jame se v rovu zelo zniža, zato jo zapustimo rahlo sklonjeni. Na izhodu iz jame pa nas čaka še zadnje presenečenje – v skalo vklesan napis, ki je zaradi tega, da se ga sploh lahko opazi, prebarvan zeleno; j669 IHS MR. Po nekaterih zapisih bi naj to bila letnica in inicialke osebe, ki je to jamo odkrila davnega leta 1669. Jama je dolga približno 400 metrov, vendar ogled in raziskovanje brez izkušenega poznavalca odsvetujemo.

Naša pot se tu bliža koncu. Po gozdnem pobočju, vseskozi v rahlem spustu, kmalu pridemo do gozdne vlake, ki nas po minuti hoje po njej privede do ceste Luče–Logarska dolina. Tu se pot konča. Do izhodišča se najhitreje vrnemo tako, da se že pred pohodom dogovorimo za prevoz z avtom nazaj do Luč, ali pa po cesti odidemo navzdol (desno) do okrepčevalnice in se preko viseče brvi vrnemo na pravkar prehojeno pot in se po njej vrnemo na izhodišče.

Dolžina: iz Luč do Kačjeka (okrog 6 km)

Težavnost: lahka pohodniška pot z nekaj težavnimi odstavki; zahteva dobro telesno pripravljenost

Čas hoje: 3–4 ure

Najugodnejši čas: od pomladi do jeseni

Koordinate izhodišča: (pred Pečovskim mostom): N 46.36577, E 14.73193

LAŽJE POHODNE TURE

Lepenatka (1425 m)

Iz Luč se odpeljemo proti Ljubnemu, kjer po 1,3 km zavijemo desno čez Rogački most. Sprva cesta vodi ob potoku Rogačnik, kasneje pa so vsi ključni odcepi označeni in pot nas pripelje vse do Zgornjega Špeha. Tam je na nadmorski višini 1186 m kapelica. Pešpot pa začnemo pri gospodarskem poslopju opuščene kmetije. Pot nas ob planinskih markacijah vodi kakšnih 40 minut ob vznožju Rogatca po kolovozu do Kala (1285 m), kjer se usmerimo levo in po pol ure vzpona po pašniku pridemo na vrh Lepenatke,

kjer se odprejo čudoviti pogledi na Rogatec, Ojstrico, Planjavo, Veliko planino ... ter na Zadrebško dolino.

Izhodišče: Zgornji Špeh (1164 m)
N 46.32006, E 14.75312

Višinska razlika vzpona: 261 m
Čas celotne ture: 2 uri

Ravne–Lučka koča–Dolga trata–Ravne

Planina Ravne je zanimiva zaradi visokega izhodišča, saj se lahko pripeljemo z avtom do nadmorske višine 1500 m. Od kočice se podamo severozahodno po pašniku, na robu pa pridemo do kolovoza, ki mu sledimo do markirane steze, ki vodi proti Velikemu vrhu in Korošici. Še naprej hodimo po markirani poti, kjer sta desno odcepa proti Polšaku in Križevniku. Kmalu prispemo do mesta, kjer je nekoč stala Lučka koča. Tu je spominsko obeležje II. svetovne vojne ter miza s klopcjo.

Sledimo označbam in se na razpotjih držimo levo, dokler ne prispemo do kočice na Dolgi trati, ki pa je večinoma zaprta. Nad nami se vzpenja vrh Dleskovec. Sestop z Dolge trate je po poti, ki ni markirana, je pa lepo vidna in označena z možici. Ta nas najprej vodi po pašniku navzdol, nato pa po gozdu in nas pripelje na planino Ravne. V poletnih mesecih je v pastirski koči na Ravnah možno dobiti kakšno okrepčilo.

Izhodišče: planina Ravne (1500 m)
N 46.35006, E 14.69912

Višinska razlika vzpona: 450 m
Čas celotne ture: 3–4 ure

Loka (1534 m)

Pot na Loko se začne ob vstopu v Luče med parkiriščem in mostom preko Savinje. Na začetku poti je strmina, ki pa se kmalu

položi in nas vodi po grebenu Breznice. Potem preidemo v strnjen gozd, ki vodi do kapelice, kjer je manjše razpotje. Pot nadaljujemo po gozdni cesti, kjer pa kar kmalu za ostrim ovinkom preidemo na planinsko pot. Nadaljujemo po strmi gozdni stezi in kar kmalu pridemo ob vznožje strmega travnika. Smerne table nas usmerijo po travniku, mimo dveh kmetij, v pas grmičevja, ki nas pripelje do ceste. Cesto le prečimo in sledimo smernim tablam, ki usmerijo na pot, ki se zmerno dviga skozi gozd. Pot nas pripelje do križišča, kjer nadaljujemo vzpon v smeri Raduhe. Najprej se kar nekaj časa vzpenjamo po cesti, nato pa pridemo do ceste, kjer se sredi levega ovinka v desno odcepi širok markiran kolovoz. Pot nadaljujemo po njem, kasneje pa se zopet vrnemo na prej omenjeno cesto, po njej napravimo le nekaj korakov, nato

pa je na levi strani markirana pot, ki vodi na planini Arta in Loka. Najprej se prečno vzpenjamo vzporedno s cesto, nato pa pridemo do razpotja Arta–Loka. Nadaljujemo po desni poti, ki se kar nekaj časa prečno vzpenja, nato pa nas pripelje do parkirišča pod Loko. Usmerimo se po cesti proti Loki in po 15 minutah zmerne vzpona pridemo do Koče na Loki, ki stoji sredi obširnega pašnika.

Na koči si lahko odpočijemo, kaj prigriznemo, opazujemo vrh Raduhe, če pa imamo še kaj moči, se lahko odpravimo na sprehod proti planini Javorje ali Arta.

Opisana pot je ena izmed najdaljših poti na Loko. Sicer se lahko do kočice povzpne od kmetije Radušnik (1,5 ure hoje), z Vodol (1 ura hoje) ali pa samo s parkirišča pod Loko, od koder je le polurni sprehod.

Korošica

Izhodišče: Luče/ pred mostom čez Savinjo
N 46.35496, E 14.74806

Višinska razlika vzpona: 1014 m

Čas celotne ture: 5 ur

Korošica (1808 m)

Iz Luč se z avtom odpeljemo po dolini Podvoljček, kjer po petih kilometrih ob smerni tabli zavijemo desno z glavne ceste. Na prvem križišču zavijemo levo in se ves čas dvigamo. Peljemo se nad kmetijo Planinšek, na naslednjem križišču pa spet zavijemo levo. Pripeljemo se do Ravnega polja na nadmorski višini 1440 m. Potem pa sledimo markacijam do planine Podvežak, kjer se odpre lep razgled na Raduho ter Rogatec. Pot nadaljujemo mimo stanu na Podvežaku, kjer vstopimo na kraški svet Dleskovške planote. Pot je zložna speljana preko vrtač, poraščenih z rušjem. Kakšne pol ure hoje od Podvežaka se spustimo v manjšo dolino, potem pa po krajšem vzponu gremo mimo studenca Inkret, kjer previdnost pri hoji ni odveč.

Na razpotju se lahko odločimo za obisk Moličke peči. Tu si lahko popotnik oddahne ob kapelici sv. Cirila in Metoda ter ob pastirski koči ob vznožju Velikega vrha in Ojstrice. Od

Moličke planine vodi markirana pot naprej proti Korošici vse do Sedelca na nadmorski višini 1900 m. Od tod vodi do kotline Korošica le še prijetnih 100 metrov spusta.

Možne alternative: tehnično in časovno je podobna pot iz planine Ravne

Izhodišče: Ravno polje (1440 m)/ parkirišče pod planino Podvežak
N 46.33198, E 14.67258

Višinska razlika vzpona: 368 m

Čas celotne ture: 5 ur

GORSKE TURE

Ojstrica (2350 m)

Prvi del poti poteka po isti poti, ki vodi na Korošico. Pripeljemo se do Podvežaka, kjer se začne pešpot najprej proti planini Podvežak, potem pa po markirani poti mimo Inkretovega studenca do Tolstega vrha, kjer nas smerokaz usmeri levo proti Sedelcu. Na sedlu se usmerimo desno, po grebenu proti Mali Ojstrici, kjer stoji »mali Aljažev stolp«. Pot nadaljujemo po markirani, tako imenovani Kocbekovi poti, proti vrhu. Na nekaterih delih je pot nekoliko izpostavljena, a varovana

z jeklenicami in previdnost pri hoji na tem delu poti ni odveč. Na poti lahko opazujemo kotanjo Korošice ter na drugi strani Robanov kot, Strelovec in Krofičko. Označena pot nas pripelje na vrh Ojstrice, kjer se odpre čudovit razgled na vrhove Kamniško-Savinjskih Alp. Z vrha se usmerimo proti planini Korošica, kjer je sestop tehnično manj zahteven, kot je po Kocbekovi poti. Od doma na Korošici se usmerimo proti vzhodu do Sedelca, kjer nadaljujemo pot proti Podvežaku.

Izhodišče: Ravno polje (1440 m)/ parkirišče pod planino Podvežak

N 46.33198, E 14.67258

Višinska razlika vzpona: 910 m

Čas celotne ture: 7–8 ur

Raduha (2062 m)

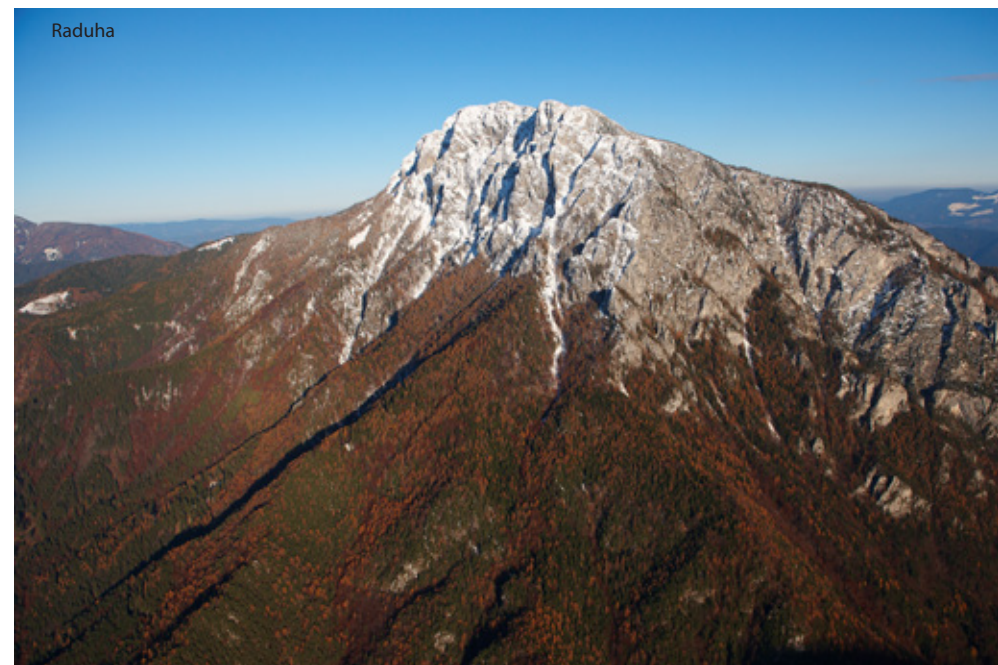
Raduha ima dva obraza, na Solčavsko pada s strmo steno, na drugo stran proti Lučam pa se s širnimi pobočji položneje spušča proti jugovzhodu. Savinja jo ločuje od Grintovcev in tako odmaknjena lega omogoča enkratn

razgled. Severozahod stene Raduhe je predvsem alpinistično zanimiv, prehod čez njo pa omogoča tudi zavarovana pot.

Jugovzhodna stran gore se z vršnih goličav prek sprva rušnatih pobočij konča v gozdovih nad Savinjo. Na tej strani je več planin (Arta, Loka, Javorje, Vodole).

S parkirišča za Snežno jamo nas smerokaz usmeri proti planini Arta. Od kočice na Artici nas dobro markirana pot pelje po »Krajeh« preko Zelenice, kjer se usmerimo desno in zložna pot nas pripelje na vrh Raduhe, kjer nas pričaka lep razgled po krajih Zgornje Savinjske doline ter vrhovih Kamniško-Savinjskih Alp in Karavank. Ob lepem vremenu pa lahko vidimo tudi najvišji vrh Slovenije – Triglav.

Z vrha Raduhe se spustimo proti Koči na Loki. Najprej pridemo na Malo Raduho, malce nižje pa pridemo do razpotja, kjer ena vodi navzdol proti Koči na Loki, druga pa gre proti Durcam. Tu se zopet lahko odločimo, ali nadaljujemo pot proti Loki ali pa se usmerimo proti Lanežu in Konjski Loki ter od tam proti Koči na Loki.

Raduha

Dostop na Raduho je možen z več strani. Z avtomobilom se lahko pripeljemo do izhodišča pri kmetiji Radušnik, do Rastk, do parkirišča pod Kočo na Loki ali do parkirišča pri Snežni jami.

Izhodišče: parkirišče pri Snežni jami (1500 m)
N 46.39794, E 14.74471

Višinska razlika: 562 m
Čas celotne ture: 4–5 ur

Veliki vrh (2110 m)

Iz Luč se z avtomobilom, tako kot za pot do Korošice ali Ojstrice, peljemo do planine Podvežak. Po 15 minutah hoje pridemo do planinskega stanu na Podvežaku in tu se usmerimo proti Korošici. Ko prehodimo studenec Inkret, zavijemo za Črnim vrhom na nadmorski višini 1931 m po desni markirani poti proti Molički planini. Po njej gremo na preval Prag na nadmorski višini 1870 m. Od tu gremo proti desni nekaj deset metrov po

poti proti planini Ravne. Ko se na levi odpre prehodno pobočje, zavijemo kar po brezpotju strmo navzgor. Pot ni zahtevna, le prehode je treba poiskati med ruševjem. Iz strmine stopimo na vršno planoto zelo blizu Velikega vrha. Na levem robu planote pa je vrh Zele-nice (2114 m).

Izhodišče: Ravno polje (1440 m)/ parkirišče pod planino Podvežak
N 46.33198 E14.67258

Višinska razlika: 670 m
Čas hoje: 4–5 ur

Rogatec (1557 m)

V Lučah se začne dvigovati približno 10 km dolgi hrbet, ki se vleče proti jugu in se konča pri Črnicu. Od planotastega predgorja Savinjskih Alp ga loči globoka dolina Lučnice, na vzhodu pa ga omejujeta potoka Rogačnik in Kanolščica. Večji del pobočja preraščajo gozdovi. Kopasti vrhovi ne dosejajo 1500 m,

docela drugačen pa je strmi, skalnati greben Rogatca s tako imenovanim vrhom Veliki Rogatec ali Speči menih (iz krajev nižje od Luč daje videz spečega meniha).

Pešpot iz centra Luč se začne v smeri proti Podvolovljeku, kjer pri prvem mostu prečkamo Lučnico. Pot nadaljujemo mimo tehnične trgovine po asfaltirani cesti v hrib. Po približno 2 km pridemo do kmetij Sp. in

Zg. Jerovčnik. Od tu nas asfaltirana pot vodi še približno 500 m oziroma do vrha travnikov, kjer nas markacija usmeri levo v gozd. Od tu je čudovit razgled na vas Luče in tudi na pogorje Raduhe ter Podveže. Po gozdu sledimo markacijam do Jerovčkega vrha, nato pa nas vodi pot po cesti mimo kmetij Hribr, Dražnik, Zg. Kliner in Zg. Špeh.

Pri Zg. Špehu zavijemo desno po kolovozu,

kar hitro pa nas smerokaz usmeri desno po markirani poti proti vrhu. Na poti prečkamo nekaj gozdnih vlak. Vrh je prostorsko dokaj majhen, proti Lučam prepaden, je pa čudovita razgledna točka, kjer se nam odpre pogled na vas Luče, Raduho, pogorje Veže, Veliko planino ... Sestopimo lahko po isti poti, lahko pa tudi po drugi strani, vendar je tu pot zelo zahtevna, na nekaj mestih izpostavljena, a varovana s klini. Če se odločimo za sestop po zahtevni poti, pridemo do Kala, kjer se lahko usmerimo levo proti kmetiji Zg.

Pogled z vrha Ojstrice

Špeh in nato po isti poti sestopimo v dolino, lahko pa se po markirani poti usmerimo proti Riherski jelki, mimo slapu Cuc do kmetije Rihher, nato pa po cesti do Luč.

Izhodišče: Luče (522 m)

N 46.35633, E 14.74412

Višinska razlika: 1035 m

Čas celotne ture: krožna pot 5–6 ur

Dvodnevna tura

Velika planina, Korošica, Luče, Logarska dolina ali Robanov kot

1.dan: Iz Luč se odpeljemo proti Podvolovljeku in skoraj na koncu doline zavijemo v smeri proti Kamniku do prelaza Volovljek. Pohod lahko začnemo pri gostišču, lahko pa se z avtomobilom peljemo še približno 1 km proti Veliki planini do parkirišča ob kamnolomu. Od kamnoloma gremo peš po cesti kakšnih 100 m, potem pa nas smerokaz usmeri levo po markirani poti. Najprej hodimo po gozdu, nato pa po pašniku, kjer nas pot najprej pripelje do Črnuškega, nato pa do Domžalskega doma. Od tu je pot po Veliki planini nezahtevna, hodimo po pobočju do kapelice Marije Snežne, naprej do planine Konjščica (1505 m) in naprej na planino Dol (1308 m), kjer je pastirska koča. Od stanu sledimo markacijam v gozd proti severu. Markacije vodijo strmo navzgor proti desni, dokler čez slabo uro ne pridemo na Rzenik (1654 m). Nato se po vsekani poti skozi ruševje usmerimo proti vrhu Konja (1803 m). Z vrha sestopimo po zelo zahtevni poti po grebenu na preval Presedljaj (1613 m). Na tem delu poti je priporočljiva čelada in samovarovalni pas. S Presedljaja nadaljujemo pot proti Korošici (1803 m), kar je cilj prvega dne.

Izhodišče: Volovljek

N 46.28319, E 14.68841

Čas hoje: 7–8 ure

2.dan: Drugi dan ture je katerakoli pot, ki jo izberemo, tehnično dokaj zahtevna. Pot začnemo zgodaj zjutraj in naš prvi cilj je Ojstrica (2350 m). Z Ojstrice pa se lahko podamo proti Logarski dolini ali Robanovem kotu.

Pot proti Robanovem kotu:

Ojstrica–po Kocbekovi poti–Sedelce–Molička planina*–Robanova planina* (890 m)–Rogovilc (5–6 ur hoje)

Poti proti Logarski dolini:

Ojstrica–z vrha proti Korošici, po 300 m desno za Škarje–Škarje (2141 m)–koča na Klemenčijami (1208 m)–Logarska dolina (5–6 ur hoje)

Ojstrica–z vrha proti Korošici, po 300 m desno za Škarje–čez Babe (Lučka Brana, 2244 m)–Planjava (2394 m)–koča na Kamniškem sedlu (1864 m)–Frischaufov dom na Okrešlju (1378 m)–Logarska dolina (7–8 ur hoje)

*možnost prenočitve in hrane

PLEZALNE TURE

Čeprav v neposredni bližini vasi Luče ni sten, ki bi nudile ravno vrhunske plezalne užitke, je vredno omeniti nekatere vrhove, v katerih stenah pa je vendarle preplezanih nekaj bolj ali manj zahtevnih smeri. Prevladujejo krajše, do 150 metrov dolge smeri, le v severozahodni steni Lučke kope so smeri, ki so daljše od 300 metrov. Tu so še Rogatec s svojo JV steno, Rzenik z manj znano in skorajda neobiskano SZ steno, že omenjena Lučka kopa (SV stena), Sekalojca (JZ stena), Lastovec (JZ stena) in Deska s svojo vzhodno steno. Seveda pa ne smemo pozabiti na malce bolj oddaljen cilj –Lučki dedec. Tej steni gre prav poseben sloves, saj se je v njej v prvih letih po drugi svetovni vojni odvijala ena največjih alpinističnih dram v Savinjskih Alpah sploh. Stena pa se za razliko od ostalih ponaša tudi z dokaj dobro, če ne kar odlično skalno.

Lučki Dedec (2033 m), S stena

Čeprav v družbi okoliških dam – Planjave in Ojstrice – deluje naš Dedec kot pravi pritlikavec, pa ima v zgodovini slovenskega alpinizma posebno, častno mesto. V njem se je odvijala ena izmed najbolj junaških zgodb našega plezalstva. To, kar se je v dveh jesenskih dnevih leta 1949 dogajalo v sivih, gladkih ploščah osrednjega stebra stene, je prava shrhljivka, že uvrščena med legende slovenskega alpinizma.

Šlo je dobesedno za glavo. Nenehno plezanje na meji padca (včasih tudi preko), dva huda 'poleta', k sreči brez posledic, nenehno tveganje, dva dneva skrajnih naporov, noč na skopi polički. In nastala je daleč najtežja smer tiste dobe, lahko rečemo, da je prva resnična slovenska šestica. Pod njo sta se podpisala Rado Kočevar in najboljši in najdrznejši plezalec

Vertikala

prve povojne generacije – Ciril Debeljak, nepozabni Cic.

Vse ostale smeri v Dedcu (in ni jih malo) so kar nekako v senci stebra, pa čeprav nobena od njih ni ravno lahka. Dedčeva stena je izredno monolitna, strma in ne dovoljuje nobenega prehoda pod V stopnjo, med plezalci današnjega časa pa je prav zaradi teh lastnosti izredno priljubljena. Stena je v neposredni bližini Korošice, tako da je dostopa le za dobrih 10 minut. Tudi sestop je le stvar minut.

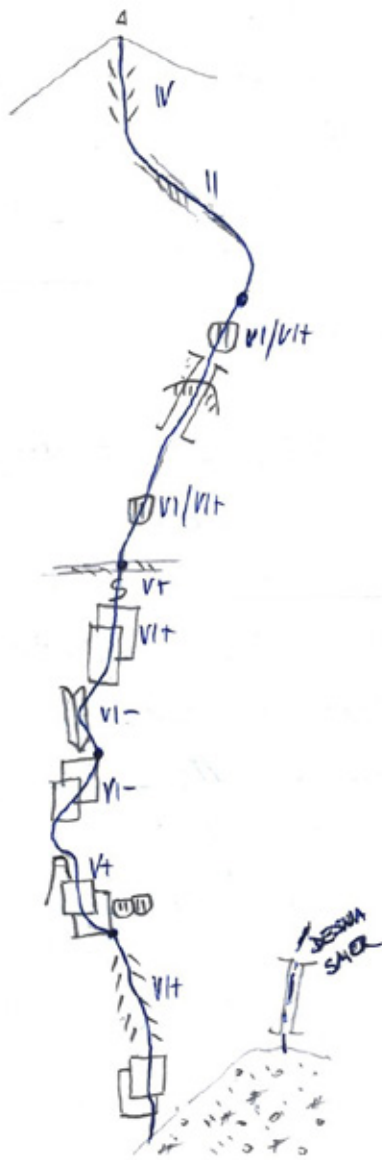
Omeniti je potrebno tudi, da je v neposredni bližini urejeno prav prijetno in vzorno opremljeno plezališče, ki je razdeljeno v več sektorjev. Primerno je tako za popolne začetnike (nad in desno od doma na Korošici), kjer so smeri, ocenjene od III. do IV. težavnostne stopnje, kot tudi za večje mojstre (pod kočo). Tam so ocene od 6a do 7c. Skala v plezališču je odlična in nudi vrhunske plezalne užitke v prečudovitem okolju.

Centralni steber: VI+/V+ in IV, 140 m, 2–3 ure

Le z obilico domišljije je mogoče osrednji del Dedčeve stene imenovati steber. V resnici je to nepretrgan niz navpičnih, gladkih, na videz neprehodnih plošč. Šele ko potipaš skalo, odkriješ tu in tam kak prijem in stop. Povezati te razčlembe v plezalno smer je bila naloga, ki je leta 1949 od največjih mojstrov terjala poseg na mejo mogočega.

Oglejmo si torej steber, kakršen je danes. Čeprav se je Cicovim in Radovim klinom pridružilo še kar nekaj kilogramov železja, je še vedno težaven! In zelo lep. Plezanje poteka v popolni izpostavljenosti. Skala je trdna, vse za plezanje potrebne razčlembe, tudi stojišča, pa so skope, vendar je smer dobro opremljena in današnjim plezalcem ne pomeni več skrajnih težav, zato je še vedno izredno priljubljena.

Opis: Na 'steber' vstopi smer z desne. Vznožno skrotje preplezaš v padnici des-

Skica Centralni steber

nega kamina (desna smer). Približno 15 m pod njim vstopiš na levi v plošče, ki oblikujejo zaobljen, neizrazit raz. Vanj je zarezana

tanka špranja, polna klinov, ki ti pomagajo čez prvi strmi del stene (VI/VI+). Skromno stojišče si urediš pod previsom, na koncu počiš. Pet metrov levo po plošči (V+) in na manjšo lusko. Plošča nad lusko že pomeni VI. stopnjo. Po dvajsetih metrih je stojišče sredi plošč. Po kratkem izletu v zajedico na levi se vrneš v plošče nad stojiščem in naskočiš ključno mesto. Gre za nekaj metrov rahlo previsne črne stene, ki jo preplezaš na konicah prstov (VI+), nato pa se lotiš oporne počiš z odličnimi prijemi (V-), ki se izteče na udobno polico. Čez previs nad polico po tanki počiš (VI+) v globoko votlino (»orlovsko gnezdo«). Nad njo te čaka še zadnji previs (VI), zgoraj pa zaviješ levo in uloviš žlebič, ki se izteče skoraj natančno na vrh Dedca.

Deska (1970 m), V stena

Deska je nepomemben vrh z zanimivo steno, a je zaradi odmaknjenosti malo obiskana. Dostop je kot za planino Podvežak. Nadaljujemo po poti proti Korošici, po strmini navzgor do Sedelca in še naprej do prve večje uravnave. Tukaj levo po dobro vidni lovski stezi navzgor do vzhodne stene. Od parkirišča na Podvežaku je 1 ura hoje.

Sestopimo po stezi desno na Sedelce, nato desno navzdol pod steno in dalje v smeri dostopa na markirano pot. Po njej navzdol je do ceste 45 min.

V steni sta le dve smeri. Prva smer je nastala že davnega leta 1938, druga pa je novejšega datuma (2018) in je opremljena s svetrovci, ki pa so navrtani precej vsak sebi. Za ponavljanje rabimo metulje in zatiče.

Lastovec (1841 m), JZ stena

Lastovec je grebensko pobočje v neposredni bližini Vodotočnika, za katerega pravijo, da je najbolj romantično jezerce pri nas, saj ima značilno srčasto podobo.

Z vzhodne strani je pobočje poraščeno s travo in z ruševjem, na jugozahodno stran pa pada strma, kakšnih 130 metrov visoka

stena.

Dostop je kot za planino Podvežak. Pri odcepu markirane poti za Korošico (parkirišče) nadaljujemo še naprej do konca ceste pri lovski koči. Krenemo po potki navzgor skozi gozd (približno 150 višinskih metrov) in na travniku levo z grebena. Dalje gremo skoraj vodoravno po pobočju pod steno Lastovca. Od lovske kočje je približno 30 minut.

Z vrha smeri sestopimo po stezi po grebenu (mimo odcepa pod steno) do lovske kočje (15 min). V steni so zaenkrat samo 3 smeri, je pa še veliko možnosti za nove.

Rzenik (1833 m), SV stena

Plezalcem je večinoma poznana Rzenikova zahodna stena, le redki pa vedo, da ima tudi SV steno. Ta je seveda mnogo nižja, saj ne presega 100 metrov višine, je pa tudi nekoliko manj krušljiva kot zahodna.

Dostop: Iz Luč se usmerimo po cesti po dolini Podvolovljek do odcepa za dolino Lučke Bele. Tu zavijemo desno in po ozki dolini navzgor do odcepa poti na Korošico (od asfalta 5 km). Nadaljujemo poševno levo navzgor po lovski stezi pod steno Rzenika. Od odcepa ceste je 30–45 minut hoje.

Sestop je precej zapleten. Ker pa je stena precej poraščena, je najbolje, da se po vrvi na najprimernejšem mestu spustimo nazaj pod steno in se v smeri dostopa vrnemo na cesto.

V steni so 4 smeri, je pa še ogromno prostora za nove.

Lučka Kopa (1758 m), SV stena

Lučka kopa je na prvi pogled nezanimiv vrh, ki se dviguje nad Presedljajem in nekako zapira dolino na njenem koncu. Njegova stena je bila nedotaknjena vse do leta 1980, ko jo je odkril Stane Poljak. Dostop je po isti poti kot za Rzenik, le da nadaljujemo po poti proti Korošici. Na mestu, kjer pridemo do grape (Šibje), zavijemo levo navzgor pod steno in gremo nato desno pod njo do gruščnate

rame. Od ceste je 1 ura hoje.

Sestopimo tako, da se med ruševjem povzpemo na vrh in nato gremo po grebenu navzdol na pot in na Presedljaj. Od tu nadaljujemo pod steno navzdol in v smeri dostopa nazaj v dolino Lučke Bele (1,5 ure).

V steni z ne ravno prvovrstno skalo je 8 smeri, ki pa prav tako kot smeri v Rzeniku skoraj niso obiskane.

Sekalojca, JZ stena

Sekalojca je pobočje z izredno zanimivo steno nad dolino Lučke Bele. Odlikuje jo odlična skala. Opazimo jo kmalu po vstopu v dolino na desni strani. Je pa Sekalojca eno redkih znanih gnezdišč sokola selca v Sloveniji, zato velja za zaščiteno območje. Morebitne plezalce zato naprošamo, da ne plezajo na tem območju od januarja do konca julija. Le tako lahko pripomoremo k preživetju ene od najbolj ogroženih živalskih vrst na svetu.

Pozor! Poleti se v zgodnjih dopoldanskih urah pod steno rade zadržujejo kače.

Dostop je po isti poti kot za Rzenik. Približno po 1 km makadamske ceste se nam na desni odpre pogled na ostenje Sekalojce. Pod njo pridemo po strmih gozdu po slabih 200 višinskih metrih. S ceste je 20 min hoje.

Sestop je možen po obeh straneh stene, po gozdu navzdol do vzožja in v smeri dostopa nazaj do ceste (30 min).

V steni so 4 smeri, ki pa so zaradi težavnosti primerne le za dobro natrenirane plezalce. V podstavku pod glavno steno pa je še več kot 10 krajših, 15–80 metrov visokih smeri, ki so sicer opremljene s klini, vendar so le-ti stari in le na redko posejani, zato pazljivost ni odveč. V nekaterih se najde tudi kakšen svedrovec, a so tudi ti sumljive kvalitete.

Veliki Rogatec (1557 m), JV stena

Kratka, a strma stena Velikega Rogatca kaže svoj obraz proti Gornjemu Gradu. Stena je mestoma poraščena in ponekod krušljiva. Zaradi ugodne lege je preplezljiva že zgodaj

Veliki Rogatec

spomladi in še pozno jeseni.

Dostop: Luče–Zg. Špeh (opis relacije pri lažji pohodni poti Lepenatka–Kal)

Pod steno pridemo kar naravnost navzgor (desno od markirane poti na Rogatec) skozi gozd (10 min). Sestopimo levo navzdol po markirani poti do sedla Kal (15 min) ali desno na vrh in po lahki, vendar strmi in pogosto spolzki poti, do kmetije Zgornji Špeh (1 ura). V steni je trenutno 7 smeri različnih težavnostnih stopenj, vendar nobena ni prav posebej lahka (od V. stopnje naprej). Zaradi slabe opremljenosti je potrebna popolna alpinistična oprema (za smer Vrnitev so potrebna tudi stremena in specialčki).

ŠPORTNO PLEZANJE

Poleg sten, v katerih lahko uživate v alpinističnih vzponih, je na območju Luče tudi nekaj nižjih sten, v katerih sta urejeni dve plezališči, ki sta lahko dostopni. Plezališči (eno se še vedno opremlja) sta v bližini vasi Luče. Prvo je pri Igli, dobre tri kilometre iz

Športni plezalec

Luč proti Logarski dolini, drugo pa v bližini kmetije Sp. Zavrtnik. Dostop je v nekaj minutah.

Plezališče Iгла

Če se odpravimo iz Luče proti Logarski dolini, nas po 3,5 km na desni preseneti izrazit, 50 metrov visok osamelec, imenovan Iгла.

Sektor A: 6 smeri; 6a–6c+ Dolžina: 16–90 m	Sektor B: 8 smeri; 5b–6c+ Dolžina: 10–12 m	Sektor C: 4 smeri; 6a–7a+ Dolžina: 16–18 m	Sektor D: 7 smeri; 5a–7b Dolžina: 11–24 m
--	--	--	---

Zaenkrat so športno opremljene le tri, za ostale je potrebno imeti popolno alpinistično opremo.

Sektor E: 7 smeri; 6a–6c+ Dolžina: 10–40 m	Sektor F: 1 smer; 7a+/7b Dolžina: 30 m	Sektor G: 1 smer; 6b Dolžina: 30 m	Sektor H: 18 smeri; 4a–6c Dolžina: 15–50 m
--	--	--	--

Število smeri in težavnost po sektorjih (plezališče Iгла)

V plezališču je opremljenih 53 smeri različnih težavnostnih stopenj. Prevladuje plezanje po navpičnih in previsnih ploščah in počeh. Najprimernejši čas plezanja je od maja do oktobra. Po močnejših nalivih so nekatere smeri dalj časa mokre. Parkirišče je urejeno pri okrepčevalnici ob glavni cesti. Zaradi večje preglednosti je plezališče razdeljeno na sektorje.

Pozor! V gozdu so klopi. V sektorjih C, D, E in H je treba paziti, da se ne ruši kamenje na cesto.

Plezališče Zavrtnik

Plezališče v neposredni bližini kmetije Sp. Zavrtnik je še v nastajanju, vendar je v njem že urejenih več kot 20 smeri. Trenutne ocene so od 4b do 7b. Odlikuje ga odlična skala in prijeten ambient. Predvidevamo, da bo ob dokončanju v njem 150–200 smeri. Ker je plezališče na privatnem zemljišču, je potrebno paziti, da se ob obisku ne ovira običajnega dela na kmetiji (parkiranje!).

Na pašniku, preko katerega vodi pot, so večino časa domače živali, zato je treba zapirati prehode za živino, da ta ostane na pašniku. Najprimernejši čas plezanja je od marca do novembra. Vsaka smer je tudi v največji vročini del dneva v senci.

Pogled na Ojstrico in okoliške vrhove

GORSKO KOLESARSKÉ TURE

Koča na Loki

Kolesarski izlet začnemo v centru Luč v smeri proti Solčavi. Na prvem križišču zavijemo desno. Ob smučišču se začne pot vzpenjati. Ko se pripeljemo do kmetije Nadlučnik, nas čakajo lepi razgledi na Rogatec, Lepenatko, Vežo ... Nadaljujemo do naslednje kmetije, kjer za kmetijo zavijemo levo v hrib. Z asfalta zavijemo na makadamsko cesto za Kočo na Loki, ki je najvišja točka vzpona. V dolino se vrnemo po smeri vzpona.

Celotna razdalja: 22 km (11 km asfalt, 11 km makadam)

Višinska razlika: 1100 m (vzpon)

Čas ture: 3,5 ure

GPS: www.tic-luce.si/mtb1

Pod Rogatcem

Kolesarski izlet pričnemo v Lučah. Usmerimo se proti Podvolovljeku in še v Lučah za prvim spustom zavijemo levo čez most reke Lučnice. Peljemo se mimo trgovine s tehničnim materialom, nato pa strmo v hrib. Za nadaljevanje poti je potrebno slediti GPS koordinatam. Na najvišji točki vzpona (1240 m) lahko turo podaljšamo s pohodom na Lepenatko (30-minutni vz-

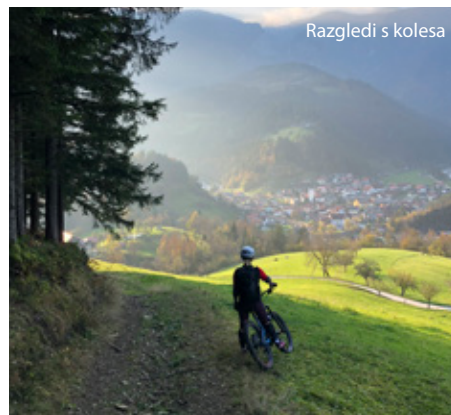
pon) ali nadaljujemo s potiskanjem kolesa po gozdni poti (0,5 km) do ceste na drugi strani hriba. Sledi spust v dolino Podvolovljek, kjer je možno na kmetiji Selišnik poizkusiti domače suhomesnate izdelke. Zanimive točke: Razgled na Luče in okoliške vrhove, Žagerski mlin, cerkev sv. Antona Puščavnika, možnost degustacije Zgornjesavinjskega želodca na kmetiji Selišnik.

Celotna razdalja: 25 km (12 km asfalt, 12,5 km gozdna cesta, 0,5 km planinska pot)

Višinska razlika: 950 m

Čas ture: 4 ure

GPS: www.tic-luce.si/mtb2

Razgledi s kolesa

Priporočljive ture - zima

POHODNIŠTVO

Raduha

Na vrh se lahko odpravimo z dveh strani. Lažja pot poteka z južne strani, kjer se pripeljemo do kmetije Radušnik v zaselku Strmec, nato pa peš naprej mimo planine Loka. Pot s severne strani pa se začne pri najvišje ležeči slovenski kmetiji Bukovnik v Solčavi, od tam naprej pa peš nadaljujemo mimo planine Grohot. Ta pot je tehnično nekoliko zahtevnejša, saj doseže naklonina preko sedla Durce okrog 35 stopinj. Z vrha se nam odpre lep razgled na najvišje vrhove Kamniško-Savinjskih Alp ter na Peco, Uršljo goro, Olševo, Travnik in Komen, Golte ter na večino vrhov nad osrednjim delom reke Savinje.

Težavnost: lahka tura, primerna za vsakogar, ki je navajen zimske hoje.

Trajanje ture: 3–5 ur

Oprema: zimska oblačila, rokavice in zimska obutev, priporočljive so tudi dereze in cepin.

Rogatec

Kljub svoji relativno nizki nadmorski višini predstavlja resen zimski problem, saj njegova strma pobočja, pokrita s snegom, pogosto presenetijo marsikaterega gornika. Na vrh vodita dve poti. Lažja pelje s Špehovega vrha in spada med srednje zahtevne. Veliko bolj drzen pa je vzpon po južnem grebenu, ki se začne na planini Kal in spada med zelo zahtevne. Ker je Rogatec nekoliko odmaknjen od centralnega dela Kamniško-Savinjskih Alp, se z njegovega vrha odpre prekrasen razgled širom naokrog. Lepo so vidni sosednji vrhovi: Lepenatka in Velika planina, osrednje Kamniško-Savinjske Alpe, kjer izstopata Ojstrica in Planjava, proti severu pa kot na dlani vidimo Raduho in pod njo dolino reke

Zimski razgledi

Savinje. Na vzhodno stran se nam odpre obširen razgled na Štajersko, proti jugu pa v bližini vidimo Menino planino, ki se dviga nad Gornjim Gradom.

Težavnost: primerno za srednje izkušene gornike

Trajanje ture: 2,5–3,5 ure

Oprema: zimska oblačila, rokavice in zimska obutev, priporočljive so tudi dereze in cepin.

TURNI SMUKI

Dleskovec

Zavtom se pripeljemo do kmetije Planica v zaselku Podveža. Tu si nadenemo smuči in se po cesti odpravimo proti planini Ravne (1500 m). To je idilična gorska planina s pastirsko kočjo, kjer kmetje že stoletja pasejo svojo živino. Pot nadaljujemo proti planini Dolga trata, kjer se vzhodno odpira pogled proti Kamniškim Alpam, južno pa sta vidna Rogatec in Lepenatka. Naš cilj dosežemo po južnem grebenu, kjer se

na ravnem terenu pripravimo na smuko. Smer spusta si sproti prilagajamo, predvsem je odvisno od smučarskega znanja in seveda od snežnih razmer. Turni smuk je primeren za začetnike in tudi za zahtevnejše smučarje.

Podrobnosti:

Obdobje: november–maj, odvisno od snežnih razmer

Zahtevnost: lažji turni smuk, na voljo je veliko različnih možnosti.

Trajanje ture: 3–5 ur

Oprema: kompletna turno smučarska oprema

Lepenatka

Lepenatka je večinoma travnat gorski vrh, ki se nahaja v bližini gore Rogatec. Nanjo se s smuči odpravimo s Špehovega vrha, preko planine Kal, nato nadaljujemo južno proti vrhu. Tu se nam začne odpirati lep razgled na Rogatec, Golte, Menino planino, Kranjsko reber ter proti osrednjim Kamniško-Savinjskim Alpam, kjer najlepše vidimo

Planjavo in Ojstrico. Smuka poteka po enakomernem travnatem pobočju po poti pristopa in spada med lažje turne smuke. Primerna je tako za neveščje turne smučarje, kot tudi za tiste, ki bi radi enostavno in hitro okusili naš gorski svet.

Podrobnosti:

Obdobje: november–maj, odvisno od snežnih razmer

Zahtevnost: lažji turni smuk z naklono do 25°

Trajanje ture: 1,5–2 uri

Turno smučanje z Deske

Oprema: kompletna turno smučarska oprema

Ojstrica

Na Ojstrico, za mnoge najlepši vrh Kamniško-Savinjskih Alp, se lahko povzpemo z dveh smeri. Zahtevnejši pristop vodi iz Logarske doline. Pot vodi mimo Klemenče jame, kjer se nam začne odpirati prečudovit razgled. Južno lahko vidimo Logarsko dolino, vzhodno pa Planjavo, Skuto, Tursko goro in Rinke. Pot nadaljujemo mimo sedla Škarje, kjer počasi dosežemo vršno piramido. Na tem mestu si običajno snamemo smuči, saj nas loči do vrha le še 15 minut strmega in izpostavljenega terena (35°–40°). Spust lahko opravimo po poti pristopa, ki je srednje zahteven (večinoma do 30°), ob ugodnih snežnih razmerah pa se lahko spustimo mimo Erjavčkega vrha skozi Grlo. Vendar ta spust velja za zahtevnega (deloma 35°+). Lažji in

verjetno tudi bolj priljubljen dostop pa vodi iz Luč, kjer se z avtom odpeljemo do kmetije Planica, nato pa preko planine Podvežak proti Korošici. Hoja postane bolj zanimiva, ko pridemo nad Podvežak (po 40 min hoje), saj pričnemo prečiti čudovito planoto, s katere so vidni Veliki vrh, Deska, mogočni Lučki dedec in Planjava. Ko dosežemo Korošico, nas čakata še dve uri strmega vzpona proti vrhu. Smer spusta si lahko sproti prilagajamo, odvisno od snežnih razmer.

Podrobnosti:

Obdobje: december–maj, odvisno od snežnih razmer

Zahtevnost: primerno je za izkušene smučarje, saj je sprva naklonina pobočja večinoma okrog 30°.

Trajanje ture: 7–10 ur

Oprema: kompletna turno smučarska oprema

PLEZANJE – ZALEDENELI SLAPOVI IN ZIMSKI VZPONI

Na območju Luč so preplezani štirje slapovi. Vsi se nahajajo v dolini Podvolovljek. Slapovi so v zgornjem delu doline, eden pa v stranski dolini Lučke Bele.

Slap Cuc

WI 4-, 85°/60° - 75°, 100 m, 1 ura

Dostop: Iz Luč se odpeljemo po cesti proti Podvolovljeku (odcep iz glavne ceste je pri cerkvi) do kmetije Riher (tabla). Zavijemo levo čez most, malo po cesti navzgor (približno 200 m) in nato po poti pod slap (15–20 min). Slap ni pretirano zahteven, ima pa močan vodni tok, zato le poredko v celoti zmrzne. Z vrha sestopimo po poti do vznožja in nazaj v smeri dostopa do ceste (25 min).

Tobogan

WI 3/30° - 75°, 120 m, 1 ura

Dostop: je sorazmerno dolg in zapleten. Najlažje pridemo do njega, če z vrha slapu Cuc nadaljujemo po strugi potoka navzgor. Držimo se glavne grape, ki nas pripelje do vznožja slapu, ki je povsem na levi strani strme skalne zapore. Iz doline je od 1,5 do 2 uri hoje. Sestopimo v obratni smeri dostopa.

Slap Rep

WI 2-3/30° - 75°, 40 m, 30 min

Dostop: je enak kot za slap Cuc. Od kmetije Riher se peljemo naprej po cesti vse do table za slap Rep (približno 6 km iz Luč). Gremo levo po stranski cesti do mesta, kjer ta zavije ostro levo proti kmetiji. Tu nadaljujemo v strugo potoka ter po in ob njem do slapu. Od ceste je 10 min. Sestopimo desno ali levo ob slapu navzdol do

Ojstrica v večerni zarji

Gajstni slap

vznožja in v smeri dostopa nazaj do ceste (15 min). Slap je zelo primeren tudi za polne začetnike.

Slapovi Bele

WI 5, 90°/45° - 75°, 200 m, 2 uri
Dostop: je dolg in zapleten. Iz Luč se od-

peljemo po dolini Podvolovljek do odcepa stranske ceste, ki vodi v dolino Lučke Bele (približno 5,5 km). Po dolini, ki pozimi ni prevozna, nadaljujemo še dobrih 5 kilometrov navzgor do odcepa poti, ki čez Šibje vodi na Korošico. Po njej gremo do grape, kjer se pot odcepi desno v strmo pobočje. Pot nadaljujemo še malo naprej po grapi do prvega ledenega odstavka v levi od dveh grap, ki vodita levo navzgor. Iz doline Podvolovljek je 2–3 ure hoje.

Najtežje mesto nas čaka prav na vrhu, kjer je slikovita, dobrih 15 metrov visoka sveča. Težavnost je v veliki meri odvisna od količine ledu, tako da je lahko raztežaj preko navpične stene tudi nekoliko lažji. Tudi sestop je dolg in orientacijsko zahteven. Na vrhu sveče zavijemo desno po grapi do skalne zapore, nato gremo levo na poraščen raz in po ruševju navzgor na pot. Po njej nadaljujemo levo do prve grape, navzdol po njej do poraščenega rebra in po njem navzdol na pot ter v smeri dostopa nazaj v dolino Podvolovljek (2–3 ure).

Gre za zahtevno turo, ki terja dobro telesno pripravljenost. Zaradi zapletenega dostopa in sestopa priporočamo najem lokalnega vodnika.

Veliki žleb

II-III, 30° - 60°, 1200 m, 4-5 ur

Veliki žleb je velikopotezna tura, ki nas po slikoviti grapi v Raduhi pripelje na njen vrh. Najboljše razmere bomo, kakor tudi v vseh slapovih, našli od sredine januarja do začetka marca. Grapa je zelo izpostavljena plazovom, zato jo obiščemo le v zares dobrih razmerah.

Dostop: Iz Luč se odpeljemo proti Logarski dolini mimo Igle do table za kmetijo Račnik – Stakne (na levi je gramozna jama in spomenik). Tu zavijemo desno po cesti do kmetije. Nadaljujemo peš mimo kmetije po gozdni vlaki (markirana pot proti

Koči na Loki pod Raduho) do prve grape. Nadaljujemo levo po njej navzgor do žleba (od kmetije 30 min). Sam žleb ni zahteven, vendar nas lahko ob majhni količini snega v njem preseneti kakšen zoprni skalni skok (do III). Ko se grapa prvič razcepi, gremo po levem, pri drugem odcepu nekaj višje pa po desnem kraku navzgor vse do mesta, kjer jo zapre širok, previsen kamin. Tu se usmerimo v levi žleb, po njem hodimo 100 metrov, nato pa nadaljujemo po nakazanem prehodu desno in mimo votline na široko, strmo snežišče. Z vrha snežišča gremo naravnost v neizrazito grapico, po njej do konca, malo navzdol in navzgor po razbiti odprti steni (večinoma kopno, do III) na ozek raz. Po njem nadaljujemo desno in preko ruševja do poti, ki nas nato vodi na vrh Raduhe (2062 m).

Sestopimo po stezi mimo Koče na Loki. Od tu imamo več možnosti, nazaj do izhodišča pa pridemo le po poti iz Loke proti Snežni jami. Od kočje gremo navzdol proti Lučam. Pri parkirišču za kočjo zavijemo desno po cesti in gremo po njej do odcepa markirane poti. Po njej navzdol pridemo do kmetije Račnik – Stakne. Od kočje je 1,5 ure hoje.

Zaradi vetroloma je pot zelo slabo vidna, zato se je o poteku dobro prej temeljito pozanimati!

SANKANJE

Sankaška proga poteka nad prelepo gorsko kmetijo Planica nad Lučami. Proga je dolga približno 1800 metrov in poteka po panoramski gorski cesti, deloma pa tudi po pašnikih. Na cilju, ki je neposredno pri kmetiji, se ogrejemo s čajem ali kuhanim vinom. Sankanje se izvaja v skupini od 4 do 8 ljudi. Potrebujemo zimsko oblačila, rokavice in zimsko obutev. Sankanje je možno v organizaciji Doline avantur.

Alternative ob slabem vremenu

Etno hiške

Gre za zbirko osmih lesenih hišk ob Savinji, v katerih so predstavljene stare, že skoraj pozabljene vaške obrti z orodji in predmeti, ki so jih uporabljali včasih. Ogledati si je mogoče krojaško, čevljarско, mizarско in kovaško delavnico, črno kuhinjo, kmečko hišo s krušno pečjo, mlin ter lekarno. Ob večjih dogodkih te stare obrti zaživijo, sicer pa je voden ogled možen po dogovoru.

Žagerski mlin

Je edini še delujoči mlin na vodni pogon v Zgornji Savinjski dolini, zgrajen je bil okrog leta 1750 in se prvič omenja že v katastru Marije Terezije. Vpisan je v Register nepremične kulturne dediščine. Mlin so po II. svetovni vojni zapečatili, zato je mlin propadal, leta 1996 pa ga je obnovil domačin Jože Kaker.

Žagerski mlin

Zanimivost pri mlinu je to, da ne deluje ves čas z isto hitrostjo, saj se količina vode nenehno spreminja, zato se vsake 2 minuti spremeni tudi hitrost vrtenja mlinskega kolesa. Mlin stoji ob cesti Luče–Podvolovljek.

Cerkev Sv. Lovrenca

Prvič se omenja leta 1426, v sedanji obliki pa izvira iz 17./18.stoletja. Cerkev je leta 1897 poslikal Fantoni mlajši. V obeh svetovnih vojnah so bili cerkvi odvzeti zvonovi, v 80. letih 20. stoletja pa so bili nameščeni odlični Grassmayerjevi zvonovi. V cerkvi so tudi orgle iz leta 1982. Poleg cerkve se nahaja staro župnišče in pokopališče, ki velja za posebnost, saj se nahaja sredi vasi, kar je redek pojav.

Cerkev Sv. Antona Puščavnika

Nahaja se v zadnjem delu Podvolovljeka.

Etno hiške

Prvič je v zapisih omenjena leta 1631. Cerkev je v jedru srednjeveška, baročni oltar pa je bil v 20. stoletju predelan v neorenesančnem slogu. V 90. letih prejšnjega stoletja je bila obnovljena tako zunanost kot notranost cerkve.

Juvanova hiša

Je ena izmed najstarejših in največjih hiš v Lučah, zgrajena naj bi bila v 18. stoletju, razglašena je za kulturni spomenik lokalnega pomena. Na fasadi je ohranjena in obnovljena baročna poslikava. Hiša ima v starinskem slogu obnovljene tudi notranje prostore in opremo. Ogled je možen po predhodni najavi.

Delavnica Šlanger

Je prostor, kjer iz lesa umetniško ustvarja Jože Strmčnik. Za svoje lesene skulpture uporablja les z grčami in napakami, ki sicer ne bi imel vrednosti, pod njegovimi rokami pa nastanejo velike umetnije:

posode, podstavki, okrasni elementi ... Mojstra in izdelke si lahko ogledate v njegovi delavnici, v spodnjem delu vasi ob desnem bregu reke Lučnice.

Kmetija Spodnji Strmčnik

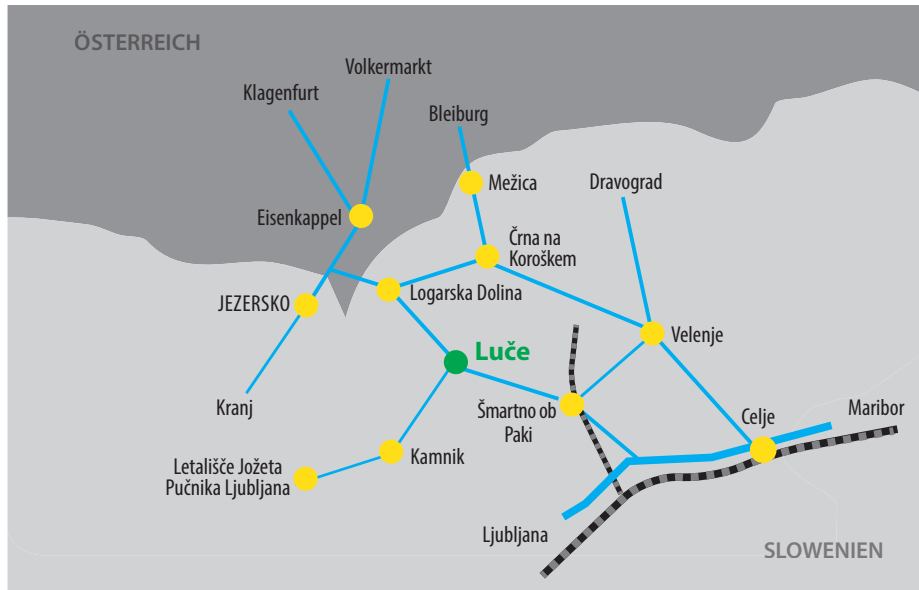
Kmetija je znana po mlečnih izdelkih, kot so mleko, jogurt, mladi sir, skuta. Pri njih lahko dobite sveže izdelke, prav tako pa si lahko ogledate predelavo mleka. Ogled je možen po predhodnem dogovoru.

Kmetija Selišnik

Kmetija se nahaja v Podvolovljeku in je poznana po pridelovanju Zgornjesavinjskega želodca, ki velja za geografsko zaščiteno kulinarično specialiteto in je zato posebnost naše doline. Njegova izdelava zahteva veliko pazljivosti, truda in časa. Gre za suhomesnati izdelek, sušen na zraku. Na kmetiji nudijo degustacijo, ob nakupu pa prejmete tudi ustrezne napotke za uporabo in skladičenje izdelka.

Dostopnost

LASTNI PREVOZ

Luče je vas v Zgornji Savinjski dolini, do katere je možno z osebnim vozilom dostopati iz treh strani. Iz Ljubljane je možen dostop preko Kamnika in nato preko prelaza Volovljek. Iz Celja je možen dostop po Savinjski dolini, iz avtoceste – izvoz Šentrupert preko Mozirja in naprej po dolini do Luč. Iz Avstrije je možen dostop preko Pavličevega sedla, nato skozi Solčavo in v Luče. Najbolj priljubljeno prevozno sredstvo med turisti je avtomobil, med poletnimi meseci pa tudi motor ali kolo.

JAVNI PREVOZI

Avtobusna linija Luče–Celje–Luče

Avtobus na relaciji Luče–Celje–Luče vozi večkrat dnevno. V času šolskega pouka so povezave pogostejše kot v preostalem letu, zato je potrebno predhodno pre-

veriti vozni red na spletni strani <https://www.nomago.si/avtobusne-vozovnice/vozni-red/>.

Avtobusna linija Luče–Ljubljana–Luče

Avtobus vozi na relaciji Luče–Ljubljana–Luče (preko Mozirja) v času šolskega pouka štirikrat tedensko. Podroben vozni red je dostopen na spletni strani <https://zgoranjizavratnik.com/studentje-dijaki-vozni-red/>.

Letalo

Letališče Jožeta Pučnika Ljubljana je od Luč oddaljeno 42 km. Z letališča do Luč ni direktne avtobusne povezave, obstaja povezava letališče–Ljubljana, kjer je v nadaljevanju možno koristiti javni prevoz. Na letališču se lahko najame avto ali taksij, ali pa se po predhodnem dogovoru organizira transfer preko lokalnih agencij.

V Lučah se lahko peš sprehajate po urejenih javnih površinah. Izven naselja so urejene planinske in pohodniške poti. Za izlete s kolesi je možno najeti gorska kolesa pri lokalnih ponudnikih.

PARKIRIŠČA

V centru vasi je precej javnih parkirišč, vendar je za daljše parkiranje bolje izbrati parkirišče na vhodu v vas – Hočevarjeva njiva (N 46.35478, E 14.74860).

Center Luč

V središču kraja (N 46.35629, E 14.74406) je urejeno osrednje parkirišče ob občinski stavbi pred TIC-om. Na vstopu v Luče iz smeri Celja (N 46.35478, E 14.74860) je urejeno parkirišče, ki je namenjeno daljšemu parkiranju in je tudi izhodiščna točka za gorske ture proti Raduhi.

Na izhodiščih planinskih tur je možno parki-

Mobilnost v kraju

rati ob občinskih cestah. Pri tem je potrebno paziti, da se ne ovira promet na cesti, in upoštevati, da se ceste uporabljajo tudi za tovarnjake z lesom.

Pod Loko

Ob občinski cesti (N 46.40344 E, 14.75743) je možno parkirati osebni avto. Od tu je izhodišče za planinske ture proti Raduhi.

Podvežak

Ob občinski cesti (N 46.33205, E 14.67230) je urejeno parkirišče. Od tu je izhodišče za planinske ture proti Ojstrici.

E-polnilnica

V centru Luč (N 46.35600 E 14.74388) je za goste lokala postavljena E-polnilnica za osebne avtomobile in kolesa.

V izgradnji je še ena javna E-polnilnica za osebna vozila (N 46.35433 E 14.74417), ki bo postavljena predvidoma do konca leta 2019.

Partnerski gostinski objekti in koč

Koča na Loki pod Raduho (1534 m)

N 46.409449, E 14.759037
Planinsko društvo Luče
Odrpto: od junija do septembra, maja in oktobra ob vikendih
Ležišča: v sobah – 45, skupna ležišča – 40,
+386 41 968 022
kocanaloki@gmail.com
www.facebook.com/kocanalokipodraduho

Kocbekov dom na Korošici (1808 m)

– trenutno v fazi obnove
N 46.355651, E 14.639763
Planinsko društvo Celje – Matica
Odrpto: od 15. junija do 15. septembra, v primeru ugodnega vremena do 15. oktobra.
Ležišča: v sobah – 32, skupna ležišča – 69,
zimski soba – 10
+386 8 2800 961
+386 41 380 176
pdcelje@siol.net
www.planinsko-drustvo-celje.si

Športna agencija Dolina avantur d.o.o.

Luče 103, 3334 Luče
+386 51 606 410
+386 51 606 420
info@adventurevalley.si
www.adventurevalley.si

Sobe in apartmaji Guesthouse S

Luče 87, 3334 Luče
+386 41 455 420
info@guesthouses.si
www.guesthouses.si

Hiša Raduha

Luče 67, 3334 Luče
+386 3 838 40 00
+386 31 64 57 58
info@raduha.com
www.raduha.com

Apartmaji BBI

Luče 83, 3334 Luče
+386 41 621 971
info@bbi.si
www.bbi.si

Apartmaji Metul

Krnica 34, 3334 Luče
+386 40 745 745
tomas.robnik@gmail.com
apartma-metul.si

Turistična kmetija Stoglej

Podveža 3, 3334 Luče
+386 31 494 196
+386 3 838 40 31
kmetija.stoglej@gmail.com
www.stoglej.eu

Turistična kmetija Zgornji Zavrtnik

Raduha 49a, 3334 Luče
+386 3 838 41 60
+386 41 334 531
info@zgoranjizavratnik.com
zgoranjizavratnik.com

Domačija Koklejš / Vintage Vacation

Podveža 10, 3334 Luče
+386 31 413 057
navrhu@gmail.com
www.koklej.si

Juvanova hiša

Luče 40, 3334 Luče
+386 41 240 314
+386 31 611 708
juvanova.hisa@gmail.com
www.juvanova-hisa.si

Gostilna Pr' lampi

Luče 34, 3334 Luče
in
Počitniška hiša Brložnica, Podvolovljek
+386 3 584 41 47
+386 70 847 639
info@gostilna-lampa.si
www.facebook.com/gostilnalampa

Apartmaji Savinja

Krnica 36, 3334 Luče
+386 3 838 42 42
+386 41 965 832
apartmaji.savinja@gmail.com
www.apartmaji-savinja.si

Pomembni naslovi

Občina Luče
Luče 106, 3334 Luče
Tel.: +386 3 839 35 50
obcina@luce.si
www.luce.si

Zasebna zobna ambulanta
dr. Patricija Šuler
Luče 106, 3334 Luče
Tel.: +386 3 838 40 40
patricija.suler@siol.net

Turistično-informacijski center Luče
Luče 106, 3334 Luče
Tel.: +386 3 839 35 55
info@tic-luce.si
www.tic-luce.si

Dolina avantur d.o.o.
Organizacija športnih aktivnosti
Luče 103, 3334 Luče
+386 51 606 410, +386 51 606 420
www.adventurevalley.si
info@adventurevalley.si

Planinsko društvo Luče
Luče 115, 3334 Luče
Tel.: +386 41 783 647
Tel.: +386 41 577 783
planinsko.luce@gmail.com

BBI, d.o.o. – Lučka trgovina
Luče 83, 3334 Luče
Tel.: +386 3 5844 039
lucka.trgovina@gmail.com

Planinsko društvo Celje – Matica
Stanetova 20, 3000 Celje
Tel.: +386 3 492 48 50
Tel.: +386 51 338 358
www.planinsko-drustvo-celje.si
pdcelje@siol.net

KEA – trgovina Luče
Luče 105, 3334 Luče
Tel.: +386 3 839 43 10

Pekarna Rednak
Luče 10, 3334 Luče
Tel.: +386 3 838 40 14
Tel.: +386 41 390 115

Zgornjesavinjski alpinistični klub Rinka
Luče 95, 3334 Luče
Tel.: +386 51 421 811
zgornjesavinjskiakrinka@pzs.si
www.akrinka.org

Pošta Luče
Luče 1, 3334 Luče
Tel.: +386 3 839 30 40

Gorska reševalna služba Celje
Stanetova ulica 20, 3000 Celje
pdcelje@siol.net

Izposoja koles
Avtokamp Šmica
Luče 4, 3334 Luče
Tel.: +386 3 584 43 30

Gorska reševalna služba Kamnik
Perovo 20, 1241 Kamnik
info@grs-kamnik.si

Izposoja e-koles + e-polnilnica
Guesthouse S
Luče 87, 3334 Luče
Tel.: +386 41 455 420

Zdravstveni dom Luče
Luče 106, 3334 Luče
Tel.: +386 3 838 41 33
sa.luce@zd-mozirje.si

Zemljevidi in vodiči

Grintovci, 1 : 25 000, Planinska zveza Slovenije
Kamniško-Savinjske Alpe, 1 : 25 000, Sidarta
Kamniško-Savinjske Alpe, 1 : 50 000, Planinska zveza Slovenije
Kamniško-Savinjske Alpe, Izbrane pohodniške poti, 1 : 50 000,
Logarska dolina d. o. o.
Luče, Karta občine, 1 : 35 000, Občina Luče

Planinski vodnik **Kamniško-Savinjske Alpe**.
V. Habjan, J. Drab, A. Poljanec, A. Stritar. Planinska zveza Slovenije, 2004.
Planinski vodnik **Slovenska planinska pot**.
A. Poljanec, M. Arnejšek - Prle. Planinska zveza Slovenije, 2012.
Plezalni vodnik **Repov kot, Kamniška Bela**,
T. Golnar, S. Morojna, B. Pollak. Planinska zveza Slovenije, 2015.
Plezalni vodnik **Robanov kot**.
S. Babič, T. Golnar, R. Supin. Planinska zveza Slovenije, 2002.

Impresum, fotografije in literatura

Izdajatelj: Občina Luče,

Priprava tekstov: Klavdij Strmčnik, Andreja Urh, Bojan Germelj, Sonja Strgar, Samo Supin, Ana Kaker, Marko Vršnik, Boštjan Pahovnik, Andrej Šiljar, Aneta Šiljar

Uredila: Andreja Urh

Prelom in oblikovanje: Primož Šenk

Lektura: Simona Funtek

Fotografije:

Matevž Lenarčič: S 6, 10, 13, 14, 19, 26, 32, 43, 46, 60

Arhiv TIC Luče: S 1, 17, 24, 42, 51, 53

Arhiv PD Luče: S 20, 34, 36, 44

Arhiv Občine Luče: S 17

Marko Vršnik: S 42

Samo Supin: S 37, 38, 41, 48

Dolina avantur: S 24, 45

Tomo Jeseničnik: Vse ostale fotografije

Tisk: Grafika Gracer d. o. o.

Naklada: 2000 izvodov

Izdaja: 1 izdaja

Leto: september 2019

Literatura:

Ficko, Peter. 1993. Kamniške in Savinjske Alpe: planinski vodnik. Ljubljana: Planinska zveza Slovenije.

Stritar, Andrej. 2003. Kamniško-Savinjske Alpe. Ljubljana: Sidarta.

Strojin, Tone. 2009. Zgodovina slovenskega planinstva: Slovenska planinska organizacija SPD – PZS: 1893–1948–2003. Radovljica: Didakta.

Viri:

Golnar, Tone, in Babič, Silvo, in Supin, Robi. 2002. Plezalni vodnik. Kamniške in Savinjske Alpe. Robanov kot. Ljubljana: Planinska zveza Slovenije.

Mihelič, Tine, in Zaman, Rudi. 2012. Slovenske stene. Radovljica: Didakta.

Kladnik, Darinka. 1994. Sto slovenskih krajev. Ljubljana: Prešernova družba.

Badovinac, Bogdan, in Kladnik, Drago. 1997. Savinjsko, Celje, Velenje A-Ž priročnik za popotnika in poslovnega človeka. Murska Sobota: Pomurska založba.

Krušič, Marjan. 2009. Slovenija: turistični vodnik. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.

Varna pot v gore

1. Vsako turo moramo izbrati glede na telesno pripravljenost in gorniško izkušnost vseh udeležencev. Pri tem smo še posebej pozorni na otroke in starejše udeležence. Planinarjenje pogosto zahteva trden in varen korak ter odsotnost vrtoglavice.

2. Vsak pohod naj bo podrobno načrtovan na podlagi opisov in zemljevidov planinskih poti. Pri načrtovanju vam bodo v največjo pomoč predstavniki lokalnih planinskih društev, gorski reševalci in oskrbniki planinskih koč.

3. Za vse aktivnosti v gorah je potrebno uporabljati ustrezno opremo in oblačila. Za planinske pohode potrebujete predvsem močne, visoke čevlje s kvalitetnim podplatom. Vreme se lahko v gorah hitro spremeni, zato je zelo pomembna zaščita pred dežjem in mrazom. Za hojo po zelo zahtevnih zavarovanih poteh, feratah in vse plezalne ture je nujna varovalna oprema in čelada. V zimskem času pa ne pozabite na plazovni trojček: žolna, lopata in sonda.

4. Pred odhodom na turo sporočite družinskemu članom, prijateljem, oskrbniku planinske kočice ali osebnju nastanitve, kakšen je vaš cilj, kje boste hodili in kdaj se nameravate vrniti.

5. Hitrost hoje naj bo prilagojena najšibkejšim članom skupine. Predvsem na začetku ture hodite počasneje.

6. Nikdar ne zapuščajte označenih poti. Posebna previdnost je potrebna pri hoji po trdih meliščih in mokrih travnatih pobočjih. Še posebej nevarno je prečkanje strmih snežišč.

7. Pazite, da pri hoji ne prožite kamnov, saj lahko s tem poškodujete druge planince. Mesta, kjer obstaja nevarnost padajočega kamenja, je treba prečkati posamično, hitro in brez ustavljanja.

8. Kadar se v gore odpravite s psom, bodite še posebej pozorni na druge obiskovalce in živali, ki se pasejo na visokogorskih pašnikih. Na ozkih poteh in v bližini živine naj bodo psi na vrvi.

9. Če se vreme nenadoma spremeni, če pot postane pretežka ali je v slabem stanju (poškodovana), se je najbolje odločiti za povratek. To ni sramotno, temveč je znak razumnosti.

10. Če se zgodi nezgoda, ohranite mirno kri. V nekaterih primerih si lahko pomagata sami. Če to ne gre, pokličite pomoč prek mobilnega telefona na številko 112. Po najboljših močeh poskrbite za poškodovanca (nudenje prve pomoči) in ostanite v stiku z gorskimi reševalci.

11. Gore so tukaj za vse. Ohranjanje narave in skrb za čistočo sta dolžnosti vsakega planinca. Varujte živalski in rastlinski svet ter smeti odnesite s seboj v dolino.

KLIC V SILI: 112

Luče

Ginzling im Zillertal
Großes Walsertal
Grünau im Almtal
Gschnitztal
Hüttschlag im Großarlal
Jezersko (SL)
Johnsbach im Gesäuse
Kreuth (D)
Lesachtal
Lungiarü (I)
Lunz am See
Mallnitz
Malta
Matsch (I)

Mauthen
Ramsau bei Berchtesgaden (D)
Region Sellraintal
Schleching - Sachrang (D)
Steinbach am Attersee
Steirische Krakau
St. Jodok, Schmirn- und Valsertal
Tiroler Gailtal
Val di Zoldo
Vent im Ötztal
Villgratental
Weißbach bei Lofer
Zell/Sele
Ob letu 2019

BERGSTEIGER
DÖRFER
GORNISKE VASI